

Briuselis, XXX
[...] (2013) XXX draft

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

**Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir
restruktūrizuoti**

(Tekstas svarbus EEE)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

**Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir
restruktūrizuoti**

(Tekstas svarbus EEE)

TURINYS

1.	ĮVADAS.....	5
2.	GAIRIŲ TAIKYMO SRITIS.....	8
2.1.	Taikymas sektoriams.....	8
2.2.	Termino „sunkumų patirianti įmonė“ reikšmė.....	8
2.3.	Sanavimo pagalba, restruktūrizavimo pagalba ir laikina restruktūrizavimo parama.	10
2.4.	Pagalba restruktūrizavimo socialinėms sąnaudoms padengti	11
3.	SUDERINAMUMAS SU VIDAUS RINKA.....	12
3.1.	Indėlis siekiant bendros svarbos tikslo.....	13
3.1.1.	Socialinių sunkumų arba rinkos nepakankamumo įrodymas.....	13
3.1.2.	Restruktūrizavimo planas ir ilgalaikio gyvybingumo atkūrimas	14
3.2.	Valstybės intervencijos poreikis	15
3.3.	Tinkamumas	15
3.3.1.	Sanavimo pagalba	16
3.3.2.	Restruktūrizavimo pagalba.....	16
3.3.3.	Laikina restruktūrizavimo parama MVĮ.....	16
3.3.4.	Atlygis	17
3.4.	Skatinamasis poveikis	17
3.5.	Pagalbos proporcingumas ir (arba) iki minimumo sumažinta pagalba	18
3.5.1.	Sanavimo pagalba	18
3.5.2.	Restruktūrizavimo pagalba.....	18
3.5.2.1.	[Naštos pasidalijimas. 1 galimybė]	18
3.5.2.2.	[Naštos pasidalijimas. 2 galimybė]	19
3.5.3.	Laikina restruktūrizavimo parama MVĮ.....	20
3.6.	Neigiamas poveikis	20
3.6.1.	Principas „pirmą ir paskutinį kartą“	20
3.6.2.	Konkurencijos iškraipymų ribojimo priemonės.....	21
3.6.2.1.	Konkurencijos priemonių pobūdis ir forma	21
	Struktūrinės priemonės – verslo veiklos pardavimas ir sumažinimas.....	21
	Elgsenos priemonės	22
	Rinkos atvėrimo priemonės.....	23
3.6.2.2.	Konkurencijos priemonių suderinimas	23
3.6.3.	Ankstesnės neteisėtos pagalbos gavėjai	25
3.6.4.	Konkrečios sąlygos, nustatomos patvirtinant pagalbą	25
3.7.	Skaidrumas	25

4.	RESTRUKTŪRIZAVIMO PAGALBA REMIAMOSE VIETOVĖSE	25
5.	PAGALBA SUNKUMŲ PATIRIANTIEMS VESP TEIKĖJAMS	26
6.	PAGALBOS SCHEMOS, SUSIJUSIOS SU MAŽESNĖMIS PAGALBOS SUMOMIS IR MAŽESNIAIS GAVĖJAIS.....	27
6.1.	Bendrosios sąlygos.....	27
6.2.	Sanavimo pagalbos schemų tvirtinimo sąlygos	28
6.3.	Restruktūrizavimo pagalbos schemų tvirtinimo sąlygos.....	28
6.4.	Laikinos restruktūrizavimo paramos schemų MVĮ tvirtinimo sąlygos.....	29
7.	PROCEDŪROS	29
7.1.	Sanavimo pagalbos pagreitinta procedūra	29
7.2.	Laikinos restruktūrizavimo paramos MVĮ pagreitinta procedūra	29
7.3.	Su restruktūrizavimo planais susijusios procedūros	29
7.3.1.	Restruktūrizavimo plano įgyvendinimas.....	29
7.3.2.	Restruktūrizavimo plano pakeitimas.....	29
7.3.3.	Būtinybė informuoti Komisiją apie gavėjui restruktūrizavimo laikotarpiu suteiktą pagalbą	30
8.	ATASKAITŲ TEIKIMAS IR STEBĖSENA	30
9.	TINKAMOS PRIEMONĖS PAGAL 108 STRAIPSNIO 1 DALĮ.....	31
10.	TAIKYMO DATA IR TRUKMĖ.....	31
	1 PRIEDAS. Formulė, pagal kurią apskaičiuojama didžiausia sanavimo pagalbos arba laikinos restruktūrizavimo paramos suma šešių mėnesių laikotarpiu, kad būtų taikoma pagreitinta procedūra.....	32
	2 PRIEDAS. Orientacinis restruktūrizavimo plano pavyzdys	35

1. ĮVADAS

1. Šiose gairėse Komisija nurodo sąlygas, kuriomis valstybės pagalba sunkumų patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punktu.
2. Pirmąsias Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti¹ Komisija priėmė 1994 m. 1997 m. Komisija jas papildė specialiomis žemės ūkiui skirtomis taisyklėmis². 1999 m. buvo priimta pakeista gairių redakcija³. 2004 m. Komisija priėmė naują gairių redakciją⁴, kurios galiojimas iš pradžių buvo pratęstas iki 2012 m. spalio 9 d.⁵, o vėliau – iki tol, kol jos bus pakeistos naujomis taisyklėmis⁶, rengiamomis vykdant 2012 m. gegužės 8 d. Komisijos komunikate dėl ES valstybės pagalbos modernizavimo⁷ pateiktą reformos programą.
3. Tame komunikate Komisija paskelbė tris valstybės pagalbos kontrolės modernizavimo tikslus:
 - a) skatinti tvarų, pažangų ir integracinį ekonomikos augimą konkurencingoje vidaus rinkoje;
 - b) Komisijai atliekant *ex ante* nagrinėjimą, daugiausia dėmesio skirti didžiausią poveikį vidaus rinkai darančioms byloms, kartu stiprinant bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis valstybės pagalbos teisės vykdymo srityje;
 - c) supaprastinti taisykles ir pagreitinti sprendimų priėmimą.
4. Visų pirma komunikate raginama persvarstant įvairias gaires ir sistemas remtis bendru požiūriu: stiprinti vidaus rinką, skatinti veiksmingiau naudoti viešąsias lėšas (valstybės pagalba tinkamiau prisidedant prie bendros svarbos tikslų) ir daugiau dėmesio skirti skatinamajam poveikiui, mažinti pagalbą iki minimumo ir vengti galimo neigiamo pagalbos poveikio konkurencijai ir prekybai.
5. Komisija persvarstė šias gaires, remdamasi savo patirtimi taikant galiojančias taisykles ir atsižvelgdama į minėtą bendrą požiūrį. Persvarstant šias gaires taip pat atsižvelgta į Komisijos patvirtintą strategiją „Europa 2020“ ir į galimą neigiamą valstybės pagalbos poveikį: valstybės pagalba gali būti kliūtis skatinti produktyvumą ir augimą, išlaikyti vienodas įmonių galimybes ir kovoti su nacionaliniu protekcionizmu.
6. Sanavimo ir restruktūrizavimo pagalba yra viena iš labiausiai konkurenciją iškraipančių valstybės pagalbos rūšių. Nustatyta, kad sėkmingai augančių ekonomikos sektorių produktyvumas didėja ne dėl to, kad visos rinkoje veikiančios įmonės tampa produktyvesnės, bet dėl to, kad našesnės ir technologiškai pažangesnės įmonės auga mažiau našių ar pasenusiais produktais prekiaujančių įmonių sąskaita.

¹ OL C 368, 1994 12 23, p. 12.

² OL C 283, 1997 9 19, p. 2.

³ OL C 288, 1999 10 9, p. 2.

⁴ OL C 244, 2004 10 1, p. 2.

⁵ OL C 156, 2009 7 9, p. 3.

⁶ OL C 296, 2012 10 2, p. 3.

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES valstybės pagalbos modernizavimas“, COM(2012) 209 final.

Mažiau našioms įmonėms pasitraukus iš rinkos, jų našesni konkurentai gali augti, o jų turtas grąžinamas rinkai ir gali būti panaudojamas produktyviau. Sanavimo ir restruktūrizavimo pagalba trikdo šį procesą ir gali labai sulėtinti atitinkamų sektorių ekonomikos augimą.

7. Jeigu žlungančios įmonės padaliniai tebėra iš esmės gyvybingi, įmonę galima restruktūrizuoti: nutraukti tam tikrą struktūriškai nuostolingą veiklą, o likusią veiklą reorganizuoti taip, kad būtų užtikrinta pagrįsta ilgalaikio gyvybingumo perspektyva. Toks restruktūrizavimas paprastai turėtų būti įmanomas be valstybės pagalbos ir vykdomas sudarant susitarimus su kreditoriais arba skelbiant nemokumo ar reorganizacijos procedūras. Šiuolaikinės nemokumo teisės uždaviniai turėtų būti: padėti stiprioms bendrovėms išlikti, išsaugoti darbo vietas ir suteikti tiekėjams galimybes išsaugoti savo klientus, taip pat sudaryti sąlygas savininkams išlaikyti gyvybingų bendrovių vertę⁸. Paskelbus nemokumo procedūrą, gyvybinga įmonė taip pat gali sugrįžti į rinką: trečiosios šalys gali įsigyti veiklą tęsti besitikinčią įmonę ar jos atskirus gamybos objektus.
8. Taigi, valstybės pagalba įmonėms turėtų būti teikiama tik tada, kai jos išnaudoja visas rinkos galimybes ir kai tokia pagalba yra būtina aiškiai nustatytam bendros svarbos tikslui pasiekti (to tikslo neįmanoma pasiekti be pagalbos). Gauti pagalbą pagal šias gaires įmonėms turėtų būti galima tik kartą per dešimt metų (principas „pirmą ir paskutinį kartą“).
9. Kita susirūpinimą kelianti problema – dėl valstybės pagalbos kylanti neatsakingo elgesio rizika. Manydamos, kad susidūrusios su sunkumais bus sanuojamos, įmonės gali imtis per daug rizikingų ir netvarių verslo strategijų. Be to, dėl sanavimo ir restruktūrizavimo perspektyvų gali dirbtinai sumažėti atitinkamos įmonės kapitalo kaina ir ji gali įgyti nepagrįstą konkurencinį pranašumą rinkoje.
10. Valstybės pagalba sunkumų patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti taip pat gali pakenkti vidaus rinkai, nes kitoms valstybėms narėms gali būti perkeliama nesąžininga struktūrinių pokyčių ir susijusių socialinių bei ekonominių problemų našta. Tokios pasekmės yra nepageidaujamos ir gali paskatinti valstybes nares švaistyti lėšas subsidijų varžyboms. Teikiant tokią pagalbą, taip pat gali atsirasti kliūčių patekti į rinką ir prieštaraujant vidaus rinkos tikslams silpninamos tarpvalstybinės veiklos paskatos.
11. Todėl svarbu užtikrinti, kad pagalbą būtų galima teikti tik tokiomis sąlygomis, kuriomis sušvelninamas galimas žalingas poveikis ir skatinamas veiksmingas viešųjų lėšų naudojimas. Iš patirties matyti, kad veiksmingai sušvelninti galimą žalingą restruktūrizavimo pagalbos poveikį galima taikant gyvybingumo atkūrimo, nuosavo įnašo arba naštos pasidalijimo reikalavimus, taip pat konkurencijos iškraipymų ribojimo priemones. Tie reikalavimai ir priemonės, iš dalies pakeisti siekiant atsižvelgti į naujausią Komisijos patirtį nagrinėjant bylas, bus toliau taikomi pagal šias gaires. Galimas žalingas sanavimo pagalbos ir laikinos restruktūrizavimo paramos poveikis sušvelninamas taikant pagalbos trukmės ir formos apribojimus.
12. Kai pagalba teikiama kaip riboto dydžio ir ribotos trukmės parama likvidumui padidinti, galimas žalingas tokios pagalbos poveikis yra gerokai sumažinamas ir ją galima patvirtinti taikant ne tokias griežtas sąlygas. Nors tokia pagalba iš principo

⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui „Naujas europinis požiūris į verslo žlugimą ir bankrotą“, COM(2012) 742 final.

galėtų būti teikiama visam restruktūrizavimo procesui paremti, taip retai nutinka, nes sanavimo pagalbos laikotarpis apribotas iki šešių mėnesių; todėl sanavimo pagalba paprastai teikiama po restruktūrizavimo pagalbos.

13. Siekiant skatinti naudoti mažiau konkurenciją iškraipiančias pagalbos formas, šiose gairėse vartojamas naujas terminas „laikina restruktūrizavimo parama“. Kaip ir sanavimo pagalba, laikina restruktūrizavimo parama gali būti tik riboto dydžio ir ribotos trukmės parama likvidumui padidinti. Tačiau tam, kad laikiną restruktūrizavimo paramą būtų galima teikti visą restruktūrizavimo procesą, jos ilgiausia trukmė pratęsta iki [12] [18] mėnesių. Laikina restruktūrizavimo parama gali būti teikiama tik MVĮ⁹, nes MVĮ sunkiau pasinaudoti likvidumo priemonėmis nei didelėms įmonėms. Kadangi laikinos restruktūrizavimo paramos paskirtis – remti visą restruktūrizavimo procesą, sanavimo arba restruktūrizavimo pagalba negali būti teikiama po laikinos restruktūrizavimo paramos.
14. Jeigu pagalbai sunkumų patiriantiems visuotinės ekonominės svarbos paslaugų (VESP) teikėjams taikomos šios gairės, vertinimas turėtų būti atliekamas laikantis standartinių šių gairių principų. Tačiau siekiant atsižvelgti į konkrečių VESP pobūdį, visų pirma į poreikį užtikrinti nenutrūkstamą paslaugų teikimą pagal Sutarties 106 straipsnio 2 dalį, prireikus šių principų taikymas konkrečiu atveju turėtų būti patikslintas.
15. Komisijos patvirtintame Europos plieno pramonės konkurencingumo ir tvarumo veiksmų plane¹⁰ (toliau – Plieno pramonės veiksmų planas) nustatyti keli veiksmai, kurių tikslas – skatinti stiprų ir konkurencingą plieno sektorių. Plieno pramonės veiksmų plane taip pat nurodytos kelios sritys, kuriose pagal valstybės pagalbos taisyklės galima teikti valstybės paramą plieno sektoriuje veikiančioms įmonėms. Tačiau dėl dabartinių didelių perteklinių pajėgumų Europoje ir pasaulyje¹¹ valstybės pagalba sunkumų patiriančioms plieno sektoriaus įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti yra nepagrįsta. Todėl plieno sektoriui šios gairės neturėtų būti taikomos.
16. Galiojančiose ES taisyklėse, išdėstytose Tarybos sprendimu (2010/787/ES) dėl valstybės pagalbos nekonkurencingų anglių kasyklų uždarymui palengvinti, nustatytos sąlygos, kuriomis veiklos, socialinė ir aplinkos apsaugos pagalba iki 2027 m. gali būti teikiama nekonkurencingai anglių gavybai¹². Galiojančios ES taisyklės priimtos nustojus galioti ankstesnėms 2002–2010 m.¹³ ir 1993–2002 m.¹⁴ taikytoms šio sektoriaus specialioms taisyklėms, kuriomis leista ir sudarytos palankesnės sąlygos restruktūrizuoti anglių sektoriuje veikiančias nekonkurencingas įmones. Dėl šios priežasties, taip pat dėl nuolatinio poreikio remti ES anglių gavybos struktūrinius pokyčius, galiojančios taisyklės yra griežtesnės nei ankstesnės: jomis reikalaujama visam laikui nutraukti anglių gavybą, parduoti remiamą anglių gavybos veiklą ir galutinai uždaryti nekonkurencingus gavybos padalinius iki 2018 m.

⁹ Šiose gairėse terminas MVĮ, „mažoji įmonė“ ir „vidutinė įmonė“, vartojamas tokia pačia reikšme, kaip apibrėžta 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

¹⁰ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos plieno pramonės konkurencingumo ir tvarumo veiksmų planas“, COM(2013) 407.

¹¹ Plieno pramonės veiksmų planas, p. 3.

¹² OL L 336, 2010 12 21, p. 24.

¹³ Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1407/2002 (OL L 205, 2002 8 2, p. 1).

¹⁴ 1993 m. gruodžio 28 d. Komisijos sprendimas Nr. 3632/93/EAPB, kuriuo nustatomos Bendrijos valstybės pagalbos anglių pramonei taisyklės (OL L 329, 1993 12 30, p. 12).

gruodžio 31 d. Taikydamos galiojančias taisykles, kelios valstybės narės priėmė ir įgyvendina planus uždaryti šio sektoriaus įmonių valdomas sunkumų patiriančias anglių kasyklas¹⁵. Todėl pieno sektoriui šios gairės neturėtų būti taikomos.

17. Komisijos patirtis, įgyta vertinant finansų įstaigų sanavimą ir restruktūrizavimą per dabartinę finansų ir ekonomikos krizę, parodė, kad atsižvelgiant į konkrečias finansų įstaigų ir finansų rinkų charakteristikas tokiais atvejais naudinga taikyti konkrečias finansų sektoriui taikomas taisykles. Todėl šios gairės netaikomos įmonėms, kurioms taikomos specialiosios finansų sektoriui skirtos taisyklės.

2. GAIRIŲ TAIKYMO SRITIS

2.1. Taikymas sektoriams

18. Šios gairės taikomos pagalbai visoms sunkumų patiriančioms įmonėms, išskyrus įmones, veikiančias anglių sektoriuje¹⁶ arba pieno sektoriuje¹⁷, ir įmones, kurioms taikomos finansų įstaigoms skirtos specialios taisyklės¹⁸, teikti ir jomis nedaromas poveikis jokioms specialioms taisyklėms, susijusioms su sunkumų patiriančiomis įmonėmis konkrečiame sektoriuje¹⁹. Išskyrus 111²⁰ punktą, jos taikomos žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuose, su sąlyga, kad laikomasi specialių Gairėse dėl valstybės pagalbos žuvininkystei ir akvakultūrai tikrinimo²¹ nustatytų taisyklių. Šios gairės taikomos žemės ūkio sektoriui, išskyrus 111 punktą, kuris netaikomas pirminių žemės ūkio produktų gamintojams²².

2.2. Termino „sunkumų patirianti įmonė“ reikšmė

19. Valstybė narė, siūlanti teikti pagalbą įmonei pagal šias gaires, turi remdamasi objektyviomis priežastimis įrodyti, kad atitinkama įmonė patiria sunkumų, kaip apibrėžta šiame skirsnyje.
20. Pagal šias gaires įmonė laikoma sunkumų patiriančia įmone tada, kai be valstybės intervencijos ji beveik neabejotinai bus priversta pasitraukti iš verslo trumpuoju arba vidutiniu laikotarpiu.
21. Visų pirma įmonė laikoma sunkumų patiriančia įmone, jei galioja bent viena iš šių aplinkybių:

¹⁵ Žr. Komisijos sprendimus bylose N 175/2010 – Slovėnija, SA 33013 – Lenkija, N 708/2007 – Vokietija, SA 33033 – Rumunija ir SA 33861 – Vengrija.

¹⁶ Kaip nustatyta 2010 m. gruodžio 10 d. Tarybos sprendime dėl valstybės pagalbos nekonkurencingų anglių kasyklų uždarymui palengvinti (OL L 336, 2010 12 21, p. 24).

¹⁷ Kaip apibrėžta Komisijos komunikato „2014–2020 m. regioninės valstybės pagalbos gairės“, OL C 209, 2013 7 23, p. 1, IV priede.

¹⁸ Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (Bankų komunikatas), OL C 216, 2013 7 30, p. 1.

¹⁹ Tokio pobūdžio specialios taisyklės egzistuoja ir krovinių geležinkelių transporto sektoriuje (OL C 184, 2008 7 22, p. 13).

²⁰ T. y. net kai pagalba pagal schemas skiriama įmonėms, neatitinkančioms 21 punkte nustatytų sąlygų, pranešti apie kiekvieną pagalbos atvejį atskirai gali būti nebūtina.

²¹ Gairės dėl valstybės pagalbos žuvininkystei ir akvakultūrai tikrinimo (OL C 84, 2008 4 3).

²² Šiose gairėse terminas „pirminių žemės ūkio produktų gamintojai“ – visi veiklos vykdytojai, dalyvaujantys Sutarties I priede išvardytų pirminių produktų (išskyrus žuvininkystės ir akvakultūros produktus, išvardytus Reglamento (ES) Nr. [...] dėl bendro žuvininkystės ir akvakultūros produktų rinkų organizavimo I priede) gamybos veikloje.

- a) ribotos turtinės atsakomybės bendrovės atveju²³ – tada, kai dėl sukauptų nuostolių prarasta daugiau kaip pusė jos pasirašytojo akcinio kapitalo²⁴. Taip yra tada, kai sukauptus nuostolius atėmus iš rezervų (ir visų kitų elementų, kurie paprastai laikomi bendrovės nuosavų lėšų dalimi) gaunamas neigiamas rezultatas, viršijantis pusę pasirašytojo akcinio kapitalo;
- b) bendrovės, kurios nors keli nariai yra saistomi neribotos turtinės atsakomybės už bendrovės skolą, atveju²⁵ – tada, kai dėl sukauptų nuostolių prarasta daugiau kaip pusė bendrovės ataskaitose nurodyto kapitalo;
- c) jeigu įmonei taikoma kolektyvinė nemokumo procedūra arba ji atitinka nacionalinės teisės kriterijus, kad jos kreditorių prašymu jai būtų pradėta kolektyvinė nemokumo procedūra;
- d) jeigu bent viena registruota kredito reitingų agentūra suteikė įmonei reitingui CCC+ („mokėjimo pajėgumas priklauso nuo nuolatinių palankių sąlygų“) lygiavertį arba už jį žemesnį reitingą²⁶;
- e) jeigu:
 - (1) įmonės balansinis skolos ir nuosavo kapitalo santykis viršija [7,5] [ir]/[arba]
 - (2) įmonės [EBIT]/[EBITDA] palūkanų padengimo santykis pastaruosius [dvejus] metus buvo mažesnis nei [1,0].

22. Jeigu netaikoma nė viena 21 punkte nurodyta aplinkybė, Komisija gali išskirtinėmis aplinkybėmis nuspręsti, kad įmonė patiria sunkumų, jeigu yra įrodymų, kad be valstybės intervencijos įmonė beveik neabejotinai būtų priversta pasitraukti iš verslo trumpuoju arba vidutiniu laikotarpiu. Tokie įrodymai turėtų patvirtinti, kad įmonė patiria sunkumų, panašių į tuos, kurie numanomi 21 punkte išvardytomis aplinkybėmis. Tokiu atveju Komisija pripažins, kad įmonė patiria sunkumų, tik tada, jei bus įrodyta, kad įmonė negali pritraukti rinkos finansavimo arba kapitalo, kad išspręstų savo likvidumo problemas be valstybės intervencijos, pvz., gaudama tinkamą finansavimą iš savininkų ir (arba) akcininkų, kreditorių ir kitų privačių skolintojų, susitardama dėl privataus skolų restruktūrizavimo arba skelbdama konkursą dėl verslo pardavimo naujam investuotojui. Tokiu atveju pakanka įrodyti, kad, pvz., keletas įstaigų (kaip antai įmonės pagrindinis bankas arba potencialus investuotojas) atmetė kredito ar kapitalo paraišką.

23. Kadangi kyla grėsmė sunkumų patiriančios įmonės egzistavimui, ji negali būti laikoma tinkama priemone kitiems viešosios politikos tikslams siekti, kol neužtikrinamas jos gyvybingumas. Todėl keletas valstybės pagalbos ir kitų sričių Komisijos reglamentų ir komunikatų draudžia teikti pagalbą sunkumų patiriančioms įmonėms. Taikant tokius reglamentus ir komunikatus ir jei juose nenurodyta kitaip:

²³ Tai visų pirma bendrovių rūšys, minimos 1978 m. liepos 25 d. Tarybos direktyvos 78/660/EEB (OL L 222, 1978 8 14, p. 11) su vėlesniais pakeitimais 1 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje.

²⁴ Prireikus akcinis kapitalas apima akcijų priedus.

²⁵ Tai visų pirma bendrovių rūšys, minimos Tarybos direktyvos 78/660/EEB su vėlesniais pakeitimais, 1 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje.

²⁶ Registruota kredito reitingų agentūra – kredito reitingų agentūra, registruota pagal 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1060/2009 dėl kredito reitingų agentūrų (OL L 302, 2009 11 17, p. 1).

- a) „sunkumų patiriančios įmonės“ – tai sunkumų patiriančios įmonės, kaip apibrėžta šių gairių 20–22 punktuose, tačiau Komisijos reglamentų atveju arba pagal schemas teikiamos pagalbos atveju 22 punktą netaikomas, taip pat
- b) MVI, kuri egzistuoja mažiau nei trejus metus, šiuo laikotarpiu nebus laikoma sunkumų patiriančia įmone, išskyrus atvejus, kai ji įvykdo 21(c) punkte nustatytą sąlygą.
24. Komisija itin stengsis neleisti pasinaudoti šiomis gairėmis siekiant apeiti galiojančiose sistemose ir gairėse nustatytus principus.
25. Įsteigta nauja įmonė negali gauti pagalbos pagal šias gaires, net jei jos pirminė finansinė padėtis yra nestabili. Taip yra tais atvejais kai, pavyzdžiui, likvidavus ankstesnę įmonę, jos vietoje sukuriama nauja įmonė, arba, kai nauja įmonė tik perima ankstesnės įmonės turtą. Apskritai, įmonė laikoma įsteigta nauja įmone trejus pirmuosius veiklos metus konkrečioje veiklos srityje. Tik šiam laikotarpiui pasibaigus, ji gali gauti pagalbą pagal šias gaires, jeigu:
- a) ji yra laikoma sunkumų patiriančia įmone, kaip apibrėžta šiose gairėse, ir
- b) ji nėra didesnės verslo grupės dalis²⁷, išskyrus 26 punkte nustatytais sąlygomis.
26. Didesnei verslo grupei priklausančiai arba jos perimtai bendrovei pagalba pagal šias gaires paprastai negali būti teikiama, išskyrus atvejus, kai galima įrodyti, kad bendrovės sunkumai yra vidiniai ir jie nėra sutartinio sąnaudų paskirstymo grupėje rezultatas ir kad sunkumai yra per dideli, kad grupė juos įveiktų pati. Jei sunkumų patirianti bendrovė įsteigia patronuojamąją įmonę, ta patronuojamoji įmonė kartu su ją kontroliuojančia sunkumų patiriančia bendrove laikomos grupė ir gali gauti pagalbą šiame punkte nustatytais sąlygomis.
- 2.3. Sanavimo pagalba, restruktūrizavimo pagalba ir laikina restruktūrizavimo parama**
27. Šios gairės yra susijusios su trijų rūšių pagalba: sanavimo pagalba, restruktūrizavimo pagalba ir laikina restruktūrizavimo parama.
28. Sanavimo pagalba pagal pobūdį yra laikina pagalba. Jos pirminis tikslas yra išlaikyti sunkumų patiriančią įmonę gyvybingą tol, kol bus parengtas restruktūrizavimo arba likvidavimo planas. Apskritai, sanavimo pagalba – tai laikina parama įmonei, kurios finansinė padėtis smarkiai blogėja ir kuriai gresia staigi likvidumo krizė arba techninis nemokumas. Laikina parama turėtų padėti laimėti daugiau laiko išnagrinėti aplinkybes, dėl kurių iškilo sunkumų, ir parengti tinkamą planą tiems sunkumams įveikti.
29. Restruktūrizavimo pagalba, pagrįsta įvykdomu, nuosekliu ir visapusišku restruktūrizavimo planu, turi atkurti ilgalaikį gavėjo gyvybingumą, taip pat sudaryti sąlygas tinkamai dalytis našta ir sumažinti galimus konkurencijos iškreipimus.
30. Laikina restruktūrizavimo parama – parama likvidumui padidinti, skirta remti įmonės restruktūrizavimo ir sudaranti gavėjui būtinas sąlygas parengti ir įgyvendinti

²⁷ Siekiant nustatyti, ar bendrovė yra nepriklausoma ar nėra grupės dalis, bus atsižvelgiama į Komisijos rekomendacijoje (EB) Nr. 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36) nustatytus kriterijus.

tinkamus gyvybingumo atkūrimo veiksmus. Laikina restruktūrizavimo parama gali būti teikiama tik MVĮ.

2.4. Pagalba restruktūrizavimo socialinėms sąnaudoms padengti

31. Vykdamas restruktūrizavimą, paveikta veikla apribojama arba nutraukiama. Toks išlaidų mažinimas dažnai būtinas siekiant racionalizavimo ir veiksmingumo ir yra nesusijęs su pajėgumų mažinimu, kurio gali būti reikalaujama pagalbos gavimo sąlygose. Kokia bebūtų priežastis, dėl tokių priemonių paprastai tenka mažinti gavėjo darbuotojų skaičių.
32. Valstybių narių darbo teisėje gali būti nustatyta bendra socialinės apsaugos sistema, pagal kurią išeitinės pašalpos ir ankstyvos senatvės pensijos išmokamos tiesiogiai atleistiems darbuotojams. Tokios sistemos nelaikomos valstybės pagalba, kuriai taikoma Sutarties 107 straipsnio 1 dalis.
33. Be darbuotojams tiesiogiai skiriamų išeitinių pašalpų ir ankstyvo išėjimo į pensiją galimybių, bendros socialinės paramos sistemos dažnai įpareigoja vyriausybę padengti įmonės atleistiems darbuotojams suteiktų pašalpų išlaidas, kurios viršija įstatymu ar sutartimi nustatytus įmonės įpareigojimus. Jei tokios sistemos taikomos visiems iš anksto nustatytas ir automatiškai taikomas sąlygas tenkinantiems darbuotojams, nesvarbu kokiam sektoriuje bedirbtų, jos nelaikomos 107 straipsnio 1 dalyje apibrėžta pagalba restruktūrizavimą vykdančioms įmonėms. Kita vertus, jei tokios sistemos yra naudojamos konkrečių pramonės šakų restruktūrizavimui remti, jos gali būti laikomos pagalba dėl atrankaus tokių sistemų taikymo²⁸.
34. Įmonės įsipareigojimai pagal užimtumo teisės aktus arba kolektyvines sutartis su profesinėmis sąjungomis išmokėti išeitines pašalpas ir (arba) ankstyvos senatvės pensijas yra dalis įprastų verslo sąnaudų, kurias įmonė turi padengti savo lėšomis. Todėl bet koks valstybės indėlis padengiant tokias sąnaudas turi būti laikomas pagalba. Tai galioja visais atvejais, nepaisant to, ar sumos išmokėtos tiesiogiai įmonei, ar darbuotojams jas paskirstė vyriausybės agentūros.
35. Komisija neturi jokių *a priori* prieštaravimų dėl tokios pagalbos, jei ji suteikiama sunkumų patiriančiai įmonei, nes, palengvindama struktūrinius pokyčius ir sumažindama sunkumus, ji teikia atitinkamos įmonės interesus viršijančią ekonominę naudą.
36. Be išeitinių išmokų ir ankstyvos senatvės pensijos išlaidų padengimo, remiantis konkrečia restruktūrizavimo schema pagalba paprastai teikiama mokymui, konsultacijoms ir praktinei paramai ieškant kito darbo, persikeliant ir profesiniam mokymui bei verslą norintiems pradėti darbuotojams. Paprastai Komisija palankiai vertina tokią pagalbą, kai ji teikiama sunkumų patiriančioms įmonėms.

3. SUDERINAMUMAS SU VIDAUS RINKA

37. Aplinkybės, kuriomis valstybės pagalba gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, yra nustatytos Sutarties 107 straipsnio 2 ir 3 dalyse. Pagal 107 straipsnio 3 dalies c punktą Komisija gali leisti teikti pagalbą, skirtą „tam tikros ekonominės

²⁸ Teisingumo Teismas 1996 m. rugsėjo 26 d. Sprendimu byloje C-241/94, *Prancūzija / Komisija*, Rink. p. I-4551 (*Kimberly Clark Sopalin*), patvirtino, kad Prancūzijos valdžios institucijų nuožiūra vykdoma finansavimo sistema per Nacionalinį užimtumo fondą sudarė kai kurioms įmonėms palankesnes sąlygas, todėl ji gali būti laikoma pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį. (Teismo sprendime nebuvo svarstoma Komisijos išvada, kad ši pagalba yra suderinama su vidaus rinka).

veiklos rūšių (...) plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui“. Tai ypač taikoma tokiais atvejais, kai pagalba yra būtina dėl rinkos nepakankamumo atsiradusiems skirtumams pašalinti arba ekonominei ir socialinei sanglaudai užtikrinti.

38. Apskritai, apie kiekvieną pagalbos priemonę turi būti pranešama Komisijai. Tam tikromis 6 skyriuje nustatytais sąlygomis Komisija gali leisti taikyti schemas, kai pagalbos sumos yra nedidelės.
39. Vertindama, ar pagalba, apie kurią pranešta, gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, Komisija svarstys, ar tenkinami visi šie kriterijai:
 - a) indėlis siekiant aiškiai nustatyto bendros svarbos tikslo: valstybės pagalbos priemone turi būti siekiama bendros svarbos tikslo pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį (3.1 skirsnis);
 - b) valstybės intervencijos poreikis: valstybės pagalbos priemonė turi būti skiriama tuo atveju, kai pagalba galima iš esmės pagerinti padėtį taip, kaip to negali padaryti pati rinka, pavyzdžiui, panaikinant rinkos nepakankamumą arba išsprendžiant teisingumo ar sanglaudos problemą (3.2 skirsnis);
 - c) pagalbos priemonė yra tinkama: pagalbos priemonė nebus laikoma suderinama, jei tą patį tikslą galima pasiekti kitomis, mažiau konkurenciją iškraipančiomis priemonėmis (3.3 skirsnis);
 - d) reikia įrodyti, kad be pagalbos gavėjas būtų restruktūrizuotas, parduotas arba likviduotas nepasiekiant bendros svarbos tikslo (skatinamasis poveikis) (3.4 skirsnis);
 - e) pagalbos proporcingumas (iki minimumo sumažinta pagalba): pagalba neturėtų viršyti minimumo, būtino bendros svarbos tikslui pasiekti (3.5 skirsnis);
 - f) nederamo neigiamo poveikio konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai vengimas: pagalbos neigiamas poveikis turi būti pakankamai ribotas, kad bendras priemonės poveikis būtų teigiamas (3.6 skirsnis);
 - g) pagalbos skaidrumas: valstybės narės, Komisija, ekonominės veiklos vykdytojai ir visuomenė turi turėti galimybę lengvai susipažinti su visais susijusiais aktais ir informacija apie skirtą pagalbą (3.7 skirsnis).
40. Jei priemonė neatitinka bent vieno iš minėtų kriterijų, ji nebus laikoma suderinama su vidaus rinka.
41. Bendram tam tikrų kategorijų schemų poveikiui gali būti taikomas ir *ex post* vertinimo reikalavimas, kaip aprašyta šių gairių 113–115 punktuose.
42. Be to, jei pagalbos priemone arba su ja susijusiomis sąlygomis (įskaitant jos finansavimo metodą, jei jis sudaro neatskiriamą pagalbos priemonės dalį) neišvengiamai pažeidžiama ES teisė, pagalba negali būti paskelbta suderinama su vidaus rinka²⁹.
43. Šiame skyriuje Komisija nustato sąlygas, kuriomis ji vertins kiekvieną 39 punkte nurodytą kriterijų.

²⁹ Žr., pvz., 2000 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-156/98, Rink. p. I-6857, 78 punktą ir 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Régie Networks /Rhône Alpes Bourgogne*, C-333/07, Rink. p. I-10807, 94–116 punktus.

3.1. Indėlis siekiant bendros svarbos tikslo

44. Kadangi pasitraukimas iš rinkos yra svarbus produktyvumo augimo veiksnys, pagalbai pagrįsti nepakanka tik užkirsti kelią įmonės pasitraukimui iš rinkos. Reikėtų pateikti aiškių įrodymų, kad pagalba siekiama bendros svarbos tikslo, t. y. užkirsti kelią socialiniams sunkumams arba spręsti rinkos nepakankamumo problemas (3.1.1 skirsnis), atkuriant įmonės ilgalaikį gyvybingumą (3.1.2 skirsnis).

3.1.1. Socialinių sunkumų arba rinkos nepakankamumo įrodymas

45. Valstybės narės privalo įrodyti, kad pasitraukus gavėjui veikiausiai kiltų didelių socialinių sunkumų arba atsirastų didelis rinkos nepakankamumas, visų pirma:

- a) tai, kad nedarbo lygis atitinkamame (-uose) regione (-uose) yra:
 - (1) didesnis už ES vidurkį, nuolatinis ir atitinkamame (-uose) regione (-uose) sunku kurti naujas darbo vietas, arba
 - (2) didesnis už nacionalinį vidurkį, nuolatinis ir atitinkamame (-uose) regione (-uose) sunku kurti naujas darbo vietas;
- b) svarbios paslaugos, kurią sunku pakeisti, sutrikdymo riziką, jeigu konkurentui būtų sunku pradėti vykdyti tą veiklą (pvz., nacionalinės infrastruktūros teikėjas);
- c) galimus neigiamus įmonės, atliekančios svarbų sisteminių vaidmenį konkrečiame regione ar sektoriuje (pvz., svarbių žaliavų tiekėjas), pasitraukimo padarinius;
- d) nenutrūkstamo VESP teikimo sutrikdymo riziką;
- e) kredito rinkos nepakankamumą arba neigiamas paskatas, dėl kurių iš esmės gyvybinga įmonė būtų priversta bankrutuoti;
- f) jeigu atitinkamai įmonei pasitraukus iš rinkos, būtų visam laikui prarastos svarbios techninės žinios arba praktinė patirtis; arba
- g) atitinkamos valstybės narės tinkamai pagrįstus panašius didelių sunkumų atvejus.

46. Pasitraukus vienai MVI, veikiausiai nekiltų socialinių sunkumų ir neatsirastų rinkos nepakankamumas, būtini 45 punktui taikyti. MVI atveju didesnę susirūpinimą kelia tai, kad tuo atveju, kai MVI, pajėgios restruktūrizuotis ir atkurti savo ilgalaikį gyvybingumą, negali to padaryti dėl likvidumo problemų, gali būti prarandama vertė. Todėl teikiant pagalbą MVI, pakanka valstybei narei įrodyti, kad pasitraukus gavėjui veikiausiai kiltų socialinių sunkumų arba atsirastų rinkos nepakankamumas, visų pirma:

- a) galimus neigiamus novatoriškų arba didelį augimo potencialą turinčių MVI pasitraukimo padarinius;
- b) galimus neigiamus įmonės, turinčius plačių ryšių su kitomis vietos ar regiono įmonėmis, visų pirma kitomis MVI, pasitraukimo padarinius;
- c) kredito rinkos nepakankamumą arba neigiamas paskatas, dėl kurių iš esmės gyvybinga įmonė būtų priversta bankrutuoti; arba
- d) atitinkamos valstybės narės tinkamai pagrįstus panašius sunkumų atvejus.

3.1.2. Restruktūrizavimo planas ir ilgalaikio gyvybingumo atkūrimas

47. Tačiau restruktūrizavimo pagalba, kuriai taikomos šios gairės, negali apsiriboti finansine pagalba, skirta ankstesniems nuostoliams padengti, nepašalinant tų nuostolių priežasčių. Todėl restruktūrizavimo pagalbos atveju Komisija reikalaus, kad atitinkama valstybė narė pateiktų įvykdomą, nuoseklų ir visapusišką restruktūrizavimo planą gavėjo ilgalaikiam gyvybingumui atkurti³⁰. Restruktūrizavimas gali apimti vieną ar kelis iš šių elementų: gavėjo veiklos reorganizavimą ir racionalizavimą veiksmingesniu pagrindu, paprastai nutraukiant nuostolingos veiklą ir restruktūrizuojant tų rūšių veiklą, kuri vėl gali tapti konkurencinga, ir galbūt veiklos diversifikavimą imantis naujos ir gyvybingos veiklos. Tai paprastai apima finansinį restruktūrizavimą, kai nauji arba esami akcininkai suteikia kapitalo injekciją ir esami kreditoriai sumažina skolą.
48. Todėl pagalba turi būti teikiama su sąlyga, kad bus įgyvendintas restruktūrizavimo planas, kurį visais ad hoc pagalbos atvejais turi patvirtinti Komisija. *Ad hoc* pagalbos MVĮ atveju taikoma išimtis: valstybė narė pagal 49–54 punktus turi įvertinti, ar restruktūrizavimo planas yra tinkamas ilgalaikiam gavėjo gyvybingumui atkurti, ir pranešti apie to vertinimo rezultatus Komisijai.
49. Vykdamas restruktūrizavimo planą, per pagrįstą laikotarpį turi būti atkurtas ilgalaikis gavėjo gyvybingumas, remiantis realiomis būsimų veiklos sąlygų prielaidomis, kuriomis atmetama bet kokia papildomos į restruktūrizavimo planą neįtrauktos valstybės pagalbos galimybė. Restruktūrizavimo laikotarpis turėtų būti kuo trumpesnis ir iš esmės neturėtų viršyti trejų metų³¹. Restruktūrizavimo plane turėtų būti pateikti visi svarbūs duomenys, visų pirma šiame skirsnyje (3.1.2) nurodyta informacija, taip pat šis planas turi būti pateiktas Komisijai.
50. Restruktūrizavimo plane turi būti nurodytos gavėjų sunkumų priežastys bei gavėjo trūkumai ir išdėstyta, kaip siūlomomis restruktūrizavimo priemonėmis bus išspręstos pagrindinės gavėjo problemos.
51. Restruktūrizavimo plane turėtų būti pateikta informacijos apie gavėjo verslo modelį ir nurodytas teigiamas plano poveikis ilgalaikiam gyvybingumui. Tai visų pirma turėtų būti informacija apie gavėjo organizacinę struktūrą, finansavimą, įmonės valdymą ir visus kitus reikšmingus aspektus. Restruktūrizavimo plane reikėtų įvertinti, ar gavėjas galėjo išvengti sunkumų vadovybei laiku imantis tinkamų veiksmų ir, jei taip, reikėtų įrodyti, kad imtasi tinkamų valdymo pokyčių. Jei sunkumų gavėjas patyrė dėl savo verslo modelio arba valdymo sistemos trūkumų, reikės imtis tinkamų pokyčių.
52. Reikėtų nurodyti numatomus planuojamo restruktūrizavimo rezultatus pagal pagrindinį scenarijų ir pagal pesimistinį (arba blogiausio atvejo) scenarijų. Todėl restruktūrizavimo plane reikėtų atsižvelgti, be kita ko, į dabartinę pasiūlą ir paklausą atitinkamoje produkto rinkoje, jų ateities perspektyvas ir pagrindinius sąnaudų veiksnius pramonės sektoriuje, remiantis pagrindinio ir nepalankaus scenarijaus prielaidomis, taip pat konkrečiais gavėjo privalumais ir trūkumais. Prielaidas reikėtų palyginti su tinkamais sektoriuje taikomais lyginamaisiais standartais ir prireikus patikslinti atsižvelgiant į konkrečios šalies ir konkretaus sektoriaus aplinkybes.

³⁰ Orientacinis restruktūrizavimo plano pavyzdys pateikiamas 2 priede.

³¹ Šis laikotarpis išskirtiniais atvejais gali būti pratęstas iki penkerių metų, jeigu valstybė narė gali įrodyti, kad dėl konkrečių atitinkamos rinkos charakteristikų trejų metų laikotarpio nepakanka gyvybingumui atkurti.

Gavėjas turėtų pateikti jautrumo analizę, kurioje turėtų būti nurodyti pagrindiniai gavėjo rezultatų parametrai ir pagrindiniai rizikos faktoriai. Jeigu gavėjas yra didelė įmonė, jis turėtų pateikti rinkos tyrimą.

53. Gavėjo gyvybingumas turėtų būti atkurtas daugiausia vidinėmis priemonėmis, kuriomis visų pirma nutraukiama veikla, kuri vidutiniu laikotarpiu tebebūtų struktūriškai nuostolinga. Gyvybingumo atkūrimas negali priklausyti nuo optimistinių prielaidų dėl išorės veiksnių, kaip antai kainų svyravimo, ribotų išteklių paklausos ir pasiūlos; jis taip pat negali būti susietas su prielaida, kad gavėjo rezultatai viršys rinkos ar jo konkurentų rezultatus ir kad gavėjas imsis naujos veiklos, kurioje jis neturi patirties ir pasiekimų (nebent tai būtų tinkamai pagrįsta ir būtina dėl diversifikavimo ir gyvybingumo priešasčių).
54. Ilgalakis gyvybingumas užtikrinamas tada, kai įmonė, padengusi visas sąnaudas, įskaitant nuvertėjimą ir finansinius mokesčius, gali teikti tinkamą numatomą kapitalo grąžą. Restruktūrizuota įmonė turėtų būti pajėgi savarankiškai konkuruoti rinkoje.

3.2. Valstybės intervencijos poreikis

55. Valstybės narės, ketinančios teikti restruktūrizavimo pagalbą, turi pateikti palyginimą su patikimu alternatyviu scenarijumi tuo atveju, jei valstybės pagalba nebūtų teikiama, ir parodyti, kaip to alternatyvaus scenarijaus atveju atitinkamas (-i) tikslas (-ai) pagal 3.1.1 skirsnį nebūtų pasiekti arba būtų pasiekti tik iš dalies. Tokie scenarijai gali apimti skolos reorganizavimą, turto pardavimą, privataus kapitalo padidinimą, pardavimą konkurentui arba likvidavimą, kurie kiekvienu atveju vykdomi pradedant nemokumo ar reorganizavimo procedūrą ar taikant kitas priemones.

3.3. Tinkamumas

56. valstybės narės turėtų užtikrinti, kad pagalba būtų skiriama taip, kad būtų kuo mažesnė prekybos ir konkurencijos iškreipimo tikimybė. Sunkumų patiriančių įmonių atveju tai galima pasiekti užtikrinant, kad pagalbos forma būtų tinkama gavėjo sunkumams pašalinti ir kad už pagalbą būtų tinkamai atlyginama. Šiame skirsnyje nustatomi reikalavimai, kurių privaloma laikytis siekiant įrodyti, kad pagalbos priemonė yra tinkama.

3.3.1. Sanavimo pagalba

57. Kad Komisija patvirtintų sanavimo pagalbą, ši pagalba turi atitikti šias sąlygas:
- a) ji turi būti laikina likvidumo parama paskolų garantijų arba paskolų forma;
 - b) finansinės paskolos išlaidos arba, paskolų garantijų atveju, visos garantuotos paskolos finansinės išlaidos, įskaitant paskolos palūkanų normą ir garantijos priemonę, turi atitikti 60 punktą;
 - c) išskyrus atvejus, kai (d) punkte nurodyta kitaip, visos paskolos turi būti grąžintos ir visos garantijos turi baigtis ne daugiau kaip per šešis mėnesius nuo pirmos išmokos sumokėjimo gavėjui;
 - d) per šešis mėnesius nuo sanavimo pagalbos priemonės patvirtinimo arba, jei apie pagalbą nebuvo pranešta, per šešis mėnesius nuo pirmos išmokos sumokėjimo gavėjui valstybės narės privalo Komisijai pateikti:
 - (1) įrodymą, kad visa paskola buvo grąžinta ir (arba) garantijos galiojimas baigėsi; arba

- (2) restruktūrizavimo planą, kaip nurodyta 3.1.2 skirsnyje; pateikus restruktūrizavimo planą, sanavimo pagalbos patvirtinimo laikotarpis bus automatiškai pratęstas, kol Komisija priims galutinį sprendimą dėl restruktūrizavimo plano, nebent Komisija nuspręstų, kad toks pratęsimas yra nepagrįstas ir jo trukmė ar taikymo sritis turėtų būti apribota; parengus ir pradėjus įgyvendinti restruktūrizavimo planą, kuriam prašoma pagalbos, visa tolesnė pagalba bus laikoma restruktūrizavimo pagalba; arba
 - (3) likvidavimo planą, kuriame pateikti tinkamai pagrįsti veiksmai siekiant likviduoti gavėją per pagrįstą laikotarpį be tolesnės pagalbos;
- e) struktūrinės priemonės, pvz., didelio verslo ar turto įsigijimas arba pardavimas, negali būti įgyvendinamos naudojant sanavimo pagalbą, nebent joms įgyvendinti būtina imtis skubių veiksmų.

3.3.2. *Restruktūrizavimo pagalba*

58. Valstybės narės gali pasirinkti restruktūrizavimo pagalbos formą. Tačiau tą darydamos jos privalo užtikrinti, kad pasirinkta priemonė yra tinkama problemai, kuriai ta priemonė skirta, spręsti. Visų pirma valstybės narės turėtų įvertinti, ar gavėjų problemos yra susijusios su likvidumu ar mokumu, ir pasirinkti tinkamas priemonės nustatytoms problemoms spręsti. Pavyzdžiui, jeigu gavėjas turi mokumo problemų, gali būti tinkama didinti turtą vykdant rekapitalizavimą, o jeigu gavėjo problemos daugiausia susijusios su likvidumu, gali pakakti pagalbos paskolos ar paskolos garantijos forma.

3.3.3. *Laikina restruktūrizavimo parama MVĮ*

59. Kad Komisija patvirtintų laikiną restruktūrizavimo paramą, ji turi atitikti šias sąlygas:
- a) parama turi būti pagalba paskolų garantijų arba paskolų forma;
 - b) finansinės paskolos išlaidos arba, paskolų garantijų atveju, visos garantuotos paskolos finansinės išlaidos, įskaitant paskolos palūkanų normą ir garantijos priemonę, turi atitikti 60 punktą;
 - c) visos paskolos turi būti grąžintos ir visos garantijos turi baigtis per [12] [18] mėnesių nuo pirmos išmokos sumokėjimo gavėjui;
 - d) per šešis mėnesius nuo laikinos restruktūrizavimo paramos patvirtinimo arba, jei apie pagalbą nebuvo pranešta, per šešis mėnesius nuo pirmos išmokos sumokėjimo gavėjui gavėjas privalo valstybei narei pateikti supaprastintą restruktūrizavimo planą. Tame plane nebūtina nurodyti visos 49–54 punktuose nurodytos informacijos, tačiau privaloma nurodyti veiksmus, kurių gavėjas privalo imtis savo ilgalaikiam gyvybingumui atkurti be valstybės paramos.

3.3.4. *Atlygis*

60. Atlygio dydis turėtų atitikti gavėjo kreditingumą, neatsižvelgiant į laikiną likvidumo sunkumą ir valstybės paramos poveikį, ir skatinti gavėją kuo greičiau grąžinti pagalbą. Todėl Komisija reikalaus, kad atlygis būtų nustatomas taip:
- a) sanavimo pagalbos atveju atlygio norma negali būti mažesnė už orientacinę normą, nustatytą Komisijos komunikate dėl orientacinių ir diskonto normų

nustatymo metodo pakeitimo³², o silpnoms įmonėms turi būti siūlomas normalus turto įkeitimo lygis (šiuo metu 1 metų IBOR pridėjus 400 bazinių punktų)³³;

- b) per pirmus šešis laikinos restruktūrizavimo paramos priemonės mėnesius atlygio norma negali būti mažesnė už (a) punkte nurodytą normą, atėmus [50] bazinių punktų;
- c) per kitus šešis laikinos restruktūrizavimo paramos priemonės mėnesius atlygio norma negali būti mažesnė už (a) punkte nurodytą normą;
- d) [JEIGU MAKSIMALUS LAIKINOS RESTRUKTŪRIZAVIMO PARAMOS LAIKOTARPIS YRA 18 MĖNESIŲ: per paskutinius šešis laikinos restruktūrizavimo paramos priemonės mėnesius atlygio norma negali būti mažesnė už (a) punkte nurodytą normą, pridėjus [50] bazinių punktų.]

Jeigu pagalbos didelei įmonei atveju įrodoma, kad (a) punkte nurodyta norma nėra tinkamas lyginamasis standartas, pvz., kai ji smarkiai skiriasi nuo neseniai gavėjo išleistų panašių priemonių rinkos kainos, reikalaujamą atlygio dydį Komisija gali atitinkamai patikslinti.

3.4. Skatinamasis poveikis

- 61. Valstybės narės, ketinančios teikti restruktūrizavimo pagalbą, privalo įrodyti, kad be pagalbos gavėjas būtų restruktūrizuotas, parduotas arba likviduotas nepasiekiant bendros svarbos tikslo. Tai galima įrodyti pagal 55 punktą teikiamoje priešingos padėties analizėje.

3.5. Pagalbos proporcingumas ir (arba) iki minimumo sumažinta pagalba

3.5.1. Sanavimo pagalba

- 62. Sanavimo pagalba negali viršyti sumos, būtinos gavėjo verslui išsaugoti šešis mėnesius; nustatant tą sumą, atsižvelgiama į 1 priede nurodytos formulės rezultatą; pagalba, viršijanti to skaičiavimo rezultatą, bus patvirtinta tik tuo atveju, jei ji bus deramai pagrįsta pateikiant likvidumo planą, kuriame nurodomi gavėjo likvidumo poreikiai per kitus šešis mėnesius.

3.5.2. Restruktūrizavimo pagalba

- 63. Restruktūrizavimo pagalbos suma ir intensyvumas negali viršyti visiško minimumo, būtino restruktūrizavimui įvykdyti, atsižvelgiant į gavėjo, jo akcininkų ar verslo grupės, kuriai jis priklauso, finansinius išteklius. Visų pirma, privaloma užtikrinti pakankamą naštos pasidalijimo lygį, kaip išsamiau nurodyta šiame skirsnyje (3.5.2). Atliekant tokį įvertinimą bus atsižvelgiama į bet kokią ankščiau suteiktą sanavimo pagalbą.

3.5.2.1. [Naštos pasidalijimas. 1 galimybė]

- 64. Pagalbos gavėjas, jo akcininkai arba kreditoriai, arba verslo grupė, kuriai jis priklauso, turi iš nuosavų išteklių skirti didelį įnašą³⁴ į restruktūrizavimą. Jeigu gavėjo sunkumai susiję su nuosavo kapitalo trūkumu, tas įnašas turėtų apimti tokias

³² OL C 14, 2008 1 19, p. 6.

³³ Kad nekiltų abejonių, pastaba dėl atlygio už sanavimo pagalbą, pridėta prie tame komunikate pateiktos paskolos maržų lentelės, nebegalioja nuo šių gairių įsigaliojimo dienos.

³⁴ Šiame įnaše negali būti jokios pagalbos. Taip nėra tada, kai, pvz., paskolai taikomos palūkanų subsidijos arba kai jai suteikiamos pagalbos elementų turinčios valstybės garantijos.

priemonės: naujo nuosavo kapitalo gavimas iš senųjų akcininkų, esamos skolos nurašymas ir kapitalo vekseliai arba esamos skolos konvertavimas į nuosavą kapitalą, naujo nuosavo kapitalo gavimas iš privačių išorės subjektų arba turto, kuris nėra būtinas gavėjui išlikti, pardavimas (jei pardavimo kaina viršija buhalterinę vertę). Jeigu gavėjo sunkumai susiję su likvidumo problemomis, įnašą turėtų sudaryti tokios pinigų gavimo priemonės: naujo skolos finansavimo gavimas rinkos sąlygomis arba turto, kuris nėra būtinas gavėjui išlikti, pardavimas; taip gauti pinigai turėtų būti naudojami būtinos valstybės paskolos arba paskolos garantijos sumai mažinti. Įnašai turi būti tikri, t. y. faktiniai, neįtraukiant viso ateityje laukiamo pelno, pvz., grynųjų pinigų srautų, ir kuo didesni. Valstybės, pvz., kaip akcininkės arba kreditorės, įnašas nepadedą spręsti neatsakingo elgesio rizikos problemų arba įrodyti, kad rinka tiki gyvybingumo atkūrimo galimybe, todėl šiais tikslais į jį nebus atsižvelgiama.

65. Šie įnašai į restruktūrizavimą paprastai bus laikomi pakankamais, jeigu jų suma yra bent tokia pati kaip pagalbos suma ir jeigu senųjų akcininkų ir kreditorių įnašas yra pagrįstas, atsižvelgiant į nuostolius, kuriuos jie galėtų patirti nemokumo atveju. Taikydama šį punktą (65), Komisija laikys, kad bendra nominali pagalbos priemonės suma yra pagalba, nebent atitinkama valstybė narė pateiktų objektyvių ir patikrinamų įrodymų, kad pagalbos elementas yra mažesnis. Išskirtinėmis aplinkybėmis ir ypatingų sunkumų atveju (tai turi įrodyti valstybė narė) Komisija gali sutikti, kad įnašas būtų mažesnis už pagalbos sumą.

3.5.2.2. [Naštos pasidalijimas. 2 galimybė]

66. Pagalbos gavėjas, jo akcininkai arba kreditoriai, arba verslo grupė, kuriai jis priklauso, turi iš nuosavų išteklių skirti didelį įnašą³⁵ į restruktūrizavimą. Jeigu gavėjo sunkumai susiję su nuosavo kapitalo trūkumu, tas įnašas turėtų apimti tokias priemones: naujo kapitalo gavimas iš senųjų akcininkų, esamos skolos nurašymas ir kapitalo vekseliai arba esamos skolos konvertavimas į nuosavą kapitalą, naujo nuosavo kapitalo gavimas iš privačių išorės subjektų arba turto, kuris nėra būtinas gavėjui išlikti, pardavimas (jei pardavimo kaina viršija buhalterinę vertę). Jeigu gavėjo sunkumai susiję su likvidumo problemomis, įnašą turėtų sudaryti tokios pinigų gavimo priemonės: naujo skolos finansavimo gavimas rinkos sąlygomis arba turto, kuris nėra būtinas gavėjui išlikti, pardavimas; taip gauti pinigai turėtų būti naudojami būtinos valstybės paskolos arba paskolos garantijos sumai mažinti. Įnašai turi būti tikri, t. y. faktiniai, neįtraukiant viso ateityje laukiamo pelno, pvz., grynųjų pinigų srautų, ir kuo didesni. Valstybės, pvz., kaip akcininkės arba kreditorės, įnašas nepadedą spręsti neatsakingo elgesio rizikos problemų arba įrodyti, kad rinka tiki gyvybingumo atkūrimo galimybe, todėl šiais tikslais į jį nebus atsižvelgiama.
67. Šie įnašai į restruktūrizavimą paprastai bus laikomi pakankamais, jeigu jų suma sudaro bent 50 % restruktūrizavimo išlaidų. Išskirtinėmis aplinkybėmis ir ypatingų sunkumų atveju (tai turi įrodyti valstybė narė) Komisija gali sutikti, kad įnašas būtų mažesnis nei 50 % restruktūrizavimo išlaidų.
68. Jeigu valstybės parama teikiama siekiant finansuoti su ankstesnių nuostolių padengimu susijusias restruktūrizavimo išlaidas, pvz., jeigu valstybė, siekdama atkurti gavėjo kapitalo padėtį, skiria subsidijas, kapitalo injekcijas arba nurašo skolas, investuotojai yra apsaugomi nuo savo sprendimo investuoti į gavėją padarinių. Tai gali sukelti neatsakingo elgesio riziką ir susilpninti rinkos drausmę.

³⁵ Šiame įnaše negali būti jokios pagalbos. Taip nėra tada, kai, pvz., paskolai taikomos palūkanų subsidijos arba kai jai suteikiamos pagalbos elementų turinčios valstybės garantijos.

Galiausiai, pagalba ankstesniems nuostoliams padengti turėtų būti teikiama tik tokiomis sąlygomis, kuriomis numatomas tinkamas naštos pasidalijimas su esamais investuotojais.

69. Tinkamas naštos pasidalijimas paprastai reikš, kad senieji akcininkai privalo visiškai padengti ankstesnius nuostolius. Jeigu akcininkų reikalavimų nepakanka tokiems nuostoliams visiškai padengti, likusius nuostolius turi padengti subordinuotosios skolos turėtojai, priemonių pagrindinę sumą konvertuodami į nuosavą kapitalą arba ją nurašydami. Bet kuriuo atveju pinigų srautai iš gavėjo nuosavo kapitalo arba subordinuotosios skolos turėtojams turi būti nutraukti, jei tai teisiškai įmanoma. Šiame punkte nurodyti akcininkų ir kreditorių įnašai gali būti įskaičiuojami į 67 punkte nustatytą ribą.
70. Jeigu 69 punkte nurodytų priemonių nepakanka ankstesniems nuostoliams padengti, Komisija nereikalaus pirmosios skolos turėtojų įnašo. Tačiau tokį įnašą ji gali laikyti pagrindu sumažinti 94 punkte nurodytą konkurencijos priemonių būtinybę.
71. Komisija gali leisti taikyti visiško 69 punkte nustatytų priemonių įgyvendinimo išimtis, jeigu to nepadarius tos priemonės sukeltų neproporcingus rezultatus. Taip gali atsitikti tokiais atvejais, kai pagalbos suma yra maža, palyginti su naštos pasidalijimo lygiu, arba kai atitinkama valstybė narė įrodo, kad subordinuotieji kreditoriai ekonomiškai gautų mažiau nei įprastos nemokumo procedūros atveju ir jeigu valstybės pagalba nebūtų teikiama.

3.5.3. *Laikina restruktūrizavimo parama MVĮ*

72. Laikina restruktūrizavimo parama negali viršyti sumos, būtinos gavėjo verslui išsaugoti [12] [18] mėnesių; nustatant tą sumą, atsižvelgiama į 1 priede nurodytos formulės rezultata; pagalba, viršijanti to skaičiavimo rezultata [du] [tris kartus], bus patvirtinta tik tuo atveju, jei ji bus deramai pagrįsta pateikiant likvidumo planą, kuriame nurodomi gavėjo likvidumo poreikiai per kitus [12] [18] mėnesių.

3.6. **Neigiamas poveikis**

3.6.1. *Principas „pirmą ir paskutinį kartą“*

73. Siekiant sumažinti neatsakingo elgesio riziką, paskatas pernelyg rizikuoti ir galimus konkurencijos iškraipymus, sanavimo pagalba, restruktūrizavimo pagalba ir laikina restruktūrizavimo parama turėtų būti teikiama tik vienai restruktūrizavimo operacijai. Tai vadinama principu „pirmą ir paskutinį kartą“. Jeigu sanavimo pagalbą, restruktūrizavimo pagalbą arba laikiną restruktūrizavimo paramą anksčiau gavusiai įmonei vėl prisireikia tokios pagalbos, tai reiškia, kad įmonės sunkumai kartojasi arba kad jie nebuvo tinkamai pašalinti ankstesne pagalba. Kartotinės valstybės intervencijos gali sukelti neatsakingo elgesio rizikos problemų ir bendram interesui prieštaraujančių konkurencijos iškraipymų.
74. Valstybė narė, pranešdama Komisijai apie planuojamą sanavimo pagalbą, restruktūrizavimo pagalbą arba laikiną restruktūrizavimo pagalbą, privalo nurodyti, ar atitinkama įmonė yra anksčiau gavusi sanavimo pagalbą, restruktūrizavimo pagalbą arba laikiną restruktūrizavimo paramą, įskaitant bet kokią tokią pagalbą, suteiktą iki šių gairių įsigaliojimo dienos, ir pagalbą, apie kurią nepranešta³⁶. Jeigu

³⁶ Komisija, vertindama pagalbą, apie kurią nebuvo pranešta, vertins, ar ji galėjo būti paskelbta suderinama su vidaus rinka kaip kitokia nei sanavimo ar restruktūrizavimo pagalba arba laikina restruktūrizavimo parama.

įmonė yra gavusi tokią pagalbą anksčiau ir jeigu nuo sanavimo pagalbos arba laikinos restruktūrizavimo paramos suteikimo, restruktūrizavimo laikotarpio pabaigos arba restruktūrizavimo plano įgyvendinimo sustabdymo (priklausomai nuo to, kas įvyko vėliau) praėjo mažiau nei 10 metų³⁷, Komisija neleis vėl teikti nei sanavimo pagalbos, nei restruktūrizavimo pagalbos, nei laikinos restruktūrizavimo paramos.

75. Šios taisyklės išimtys gali būti taikomos šiais atvejais:
- a) kai restruktūrizavimo pagalba teikiama po sanavimo pagalbos, kaip vienos restruktūrizavimo operacijos dalis;
 - b) kai sanavimo pagalba arba laikina restruktūrizavimo parama buvo suteikta pagal šias gaires ir po šios pagalbos nebuvo suteikta restruktūrizavimo pagalba, jeigu:
 - (1) buvo galima pagrįstai manyti, kad gavėjas ilguoju laikotarpiu po sanavimo pagalbos arba laikinos restruktūrizavimo paramos suteikimo taps gyvybingas ir
 - (2) naujos sanavimo arba restruktūrizavimo pagalbos arba laikinos restruktūrizavimo paramos prireikia praėjus bent penkeriems metams dėl nuo gavėjo nepriklausančių nenumatytų aplinkybių³⁸;
 - c) išskirtinėmis ir nenumatytomis nuo gavėjo nepriklausančiomis aplinkybėmis.
76. Ši taisyklė bus taikoma neatsižvelgiant į gavėjo nuosavybės pokyčius po pagalbos suteikimo ir į teismines ar administracines procedūras, dėl kurių pagerėtų gavėjo balansas, sumažėtų įsipareigojimai ar būtų nurašytos ankstesnės skolos, jeigu veiklą tęsia ta pati įmonė.
77. Jei sanavimo pagalbą, restruktūrizavimo pagalbą arba laikiną restruktūrizavimo paramą gavo verslo grupė, Komisija paprastai neleis teikti papildomos sanavimo pagalbos, restruktūrizavimo pagalbos arba laikinos restruktūrizavimo paramos nei tai grupei, nei jai priklausantiems subjektams, jeigu nuo sanavimo pagalbos ar laikinos restruktūrizavimo paramos suteikimo, restruktūrizavimo laikotarpio pabaigos arba restruktūrizavimo plano įgyvendinimo sustabdymo, priklausomai nuo to, kas įvyko vėliau, nėra praėję 10 metų. Jeigu verslo grupei priklausantis subjektas gavo sanavimo pagalbą, restruktūrizavimo pagalbą arba laikiną restruktūrizavimo paramą, visa grupė bei kiti jai priklausantys subjektai, išskyrus ankstesnį pagalbos gavėją, gali gauti sanavimo ar restruktūrizavimo pagalbą arba laikiną restruktūrizavimo paramą (jei laikomasi kitų šių gairių nuostatų). Valstybės narės privalo įrodyti, kad jokia grupės ar kitų grupės subjektų gauta pagalba nebus perduota ankstesniam pagalbos gavėjui.
78. Jei įmonė perima kitos įmonės turtą, visų pirma jei perimtai įmonei buvo taikoma viena iš 76 punkte nurodytų procedūrų arba kolektyvinė nemokumo procedūra, pradėta pagal nacionalinę teisę, ir jei ji yra gavusi sanavimo ar restruktūrizavimo pagalbą arba laikiną restruktūrizavimo paramą, pirkėjui netaikomas „pirmo ir

³⁷ Penkeri metai pirminių žemės ūkio produktų gamintojų atveju.

³⁸ Nenumatyta aplinkybė – aplinkybė, kurios niekaip negalėjo numatyti gavėjo vadovybė restruktūrizavimo plano rengimo metu ir kuri nėra susijusi su gavėjo vadovybės aplaidumu ar klaidomis arba su grupės, kuriai jis priklauso, sprendimais.

paskutinio karto“ reikalavimas su sąlyga, kad senosios įmonės ir pirkėjo nesieja ekonominis tęstinumas³⁹.

3.6.2. Konkurencijos iškraipymų ribojimo priemonės

79. Siekiant užtikrinti, kad neigiamas poveikis prekybos sąlygoms būtų sumažintas taip, kad teigiamas poveikis jį nusvertų, būtina imtis konkurencijos iškraipymų ribojimo priemonių. Komisija tokių priemonių formos ir taikymo srities tinkamumą vertins pagal šį skirsnį (3.6.2).

3.6.2.1. Konkurencijos priemonių pobūdis ir forma

80. Konkurencijos iškraipymų ribojimo priemonės paprastai bus struktūrinės priemonės (išskyrus 87 punkte nurodytus atvejus). Siekdama pašalinti konkurencijos iškraipymus konkrečiais atvejais, prireikus Komisija gali sutikti, kad būtų taikomos kitos, nei nurodyta 87 punkte, elgsenos priemonės arba rinkos atvėrimo priemonės, vietoj kai kurių arba visų struktūrinių priemonių, kurios paprastai turėtų būti taikomos.

Struktūrinės priemonės – verslo veiklos pardavimas ir sumažinimas

81. Remiantis vertinimu, atliekamu pagal konkurencijos priemonių (nurodytų 3.6.2.2 skirsnyje) suderinimo kriterijus, restruktūrizavimo pagalbą gaunančioms įmonėms gali reikėti parduoti turtą arba sumažinti pajėgumus ar rinkos dalį. Tokių priemonių visų pirmą reikėtų imtis rinkoje (-ose), kurioje (-iose) įmonė po restruktūrizavimo turės stiprią padėtį, ypač toje (-ose) rinkoje (-ose), kurioje (-iose) yra dideli pertekliniai pajėgumai. Siekiant riboti konkurencijos iškraipymus turtą reikėtų parduoti nedelsiant, atsižvelgiant į parduodamo turto rūšį ir jo perleidimo kliūtis⁴⁰, tačiau bet kuriuo atveju per restruktūrizavimo plano įgyvendinimo laikotarpį. Pardavimo, nurašymo ir nuostolingos veiklos nutraukimo, kurie bet kokių atveju būtų būtini gyvybingumui atkurti, atsižvelgiant į šiame skirsnyje nustatytus principus 3.6.2.2 paprastai nepakanka konkurencijos iškraipymams pašalinti.

82. Kad tokiomis priemonėmis būtų stiprinama konkurencija ir prisidedama prie vidaus rinkos, jomis turėtų būti sudaromos palankios sąlygos naujiems konkurentams įeiti į rinką, esamiems mažiems konkurentams plėstis arba vykdyti tarptautinę veiklą. Reikėtų vengti užsidarymo nacionalinėje rinkoje ir vidaus rinkos fragmentacijos.

83. Konkurencijos priemonės neturėtų sukelti rinkos struktūros problemų. Todėl struktūrinės priemonės paprastai turėtų būti gyvybingų savarankiškų verslo subjektų pardavimas remiantis veiklos tęstinumo prielaida; jei tuos subjektus įsigyja tinkamas pirkėjas, ilgainiui jie gali veiksmingai konkuruoti. Jeigu tokio subjekto nėra, gavėjas gali atskirti esamą ir tinkamai finansuojamą veiklą ir ją vėliau parduoti, taip sukurdamas naują gyvybingą subjektą, kuris turėtų gebėti konkuruoti rinkoje. Struktūrinės priemonės, kurios apima tik turto pardavimą ir kuriomis nesukuriamas konkuruoti rinkoje gebantis gyvybingas subjektas, yra mažiau veiksmingos siekiant išsaugoti konkurenciją ir todėl bus patvirtintos tik išskirtiniais atvejais, kai atitinkama

³⁹ 2003 m. gegužės 8 d. Sprendimas *Italija ir SIM 2 Multimedia / Komisija* sujungtose bylose C-328/99 ir C-399/00, Rink. p. I-4035; 2010 m. rugsėjo 13 d. Sprendimas *Graikija ir kt. / Komisija*, sujungtos bylos T-415/05, T-416/05 ir T-423/05, Rink. p. II-4749; 2012 m. kovo 28 d. Sprendimas *Ryanair / Komisija*, dar nepaskelbta (Europos Teisingumo Teismas patvirtino nagrinėdamas apeliacinį skundą byloje C-287/12 P, dar nepaskelbta).

⁴⁰ Pavyzdžiui, portfelį arba individualų turtą gali būti įmanoma parduoti (ir tai reikėtų padaryti) gerokai greičiau nei tęsiamą verslą, visų pirma tais atvejais, kai tą verslą reikia atskirti nuo platesnę veiklą vykdančio subjekto.

valstybė narė įrodys, kad neįmanoma taikyti jokios kitos formos struktūrinių priemonių arba kad kitos struktūrinės priemonės keltų didelę grėsmę įmonės ekonominiam gyvybingumui.

84. Gavėjas turėtų sudaryti palankias sąlygas pardavimui, pvz., atskirdamas veiklą ir sutikdamas nevilioti parduoto verslo klientų.
85. Jeigu paaiškėja, kad gali būti sunku surasti pirkėją turtui, kurį gavėjas siūlo parduoti, reikės nurodyti pardavimo alternatyvas arba priemones, kurių reikėtų imtis atitinkamoje (-ose) rinkoje (-ose), jeigu pirminis pardavimas nebus įvykdytas.

Elgsenos priemonės

86. Elgsenos priemonių tikslas – užtikrinti, kad pagalba būtų naudojama tik ilgalaikio gyvybingumo atkūrimui finansuoti ir kad ja nebūtų piktnaudžiaujama siekiant prailginti didelių ir nuolatinių rinkos struktūros iškreipimų egzistavimą arba apsaugoti gavėją nuo sveikos konkurencijos.
87. Siekiant apsaugoti struktūrinių priemonių poveikį, visais atvejais turi būti taikomos toliau nurodytos priemonės. Šios elgsenos priemonės iš principo turi būti taikomos restruktūrizavimo plano įgyvendinimo laikotarpiu:
 - a) turi būti reikalaujama, kad gavėjai restruktūrizavimo laikotarpiu neįsigytų kitos bendrovės akcijų, nebent tai būtina ilgalaikiam gavėjo gyvybingumui užtikrinti. Taip siekiama užtikrinti, kad pagalba būtų naudojama gyvybingumui atkurti, o ne investicijoms finansuoti ar gavėjo rinkos daliai esamose ar naujose rinkose plėsti. Po pranešimo tokį įsigijimą Komisija gali patvirtinti kaip restruktūrizavimo plano dalį;
 - b) turi būti reikalaujama, kad gavėjai, parduodami produktus ir paslaugas, nereklamuotų valstybės pagalbos kaip konkurencinio pranašumo.
88. Išskirtinėmis aplinkybėmis gali būti būtina reikalauti, kad gavėjai nesiimtų komercinių veiksmų, kurių tikslas – greitai padidinti savo rinkos dalį, susijusią su produktų arba geografinėmis rinkomis, siūlydami sąlygas (pvz., kainas ir kitas prekybos sąlygas), kurių negalėtų pasiūlyti valstybės pagalbos negaunantys konkurentai. Tokie apribojimai bus taikomi tik tais atvejais, kai jokia kita taisomąja priemone – struktūrine ar elgsenos – negalima tinkamai pašalinti nustatytų konkurencijos iškreipimų ir kai pačia tokia priemone nebus ribojama konkurencija atitinkamoje rinkoje. Taikydama tokį reikalavimą Komisija lygins gavėjo siūlomas sąlygas su didelę rinkos dalį turinčių tikėtinų konkurentų siūlomomis sąlygomis.

Rinkos atvėrimo priemonės

89. Atlikdama bendrą vertinimą, Komisija svarstys galimus valstybės narės teikiamus įsipareigojimus dėl pačios valstybės narės arba gavėjo taikomų priemonių, kuriomis siekiama skatinti atviras, patikimas ir konkurencingas rinkas, pvz., sudarant palankias sąlygas įeiti į rinką ir iš jos pasitraukti. Tai visų pirma apima priemones, kurių tikslas – laikantis ES teisės atverti tam tikras su gavėjo veikla tiesiogiai ar netiesiogiai susijusias rinkas kitiems ES veiklos vykdytojams. Tokiomis iniciatyvomis gali būti pakeičiamos kitos konkurencijos priemonės, kurių gavėjas paprastai turėtų imtis.

3.6.2.2. Konkurencijos priemonių suderinimas

90. Konkurencijos iškreipimų ribojimo priemonėmis turėtų būti sprendžiamos neatsakingo elgesio rizikos problemos ir šalinami galimi iškreipimai rinkose, kuriose

veikia gavėjas. Tokių priemonių mastas priklausys nuo trijų kriterijų: pirma, pagalbos sumos ir pobūdžio ir aplinkybių, kuriomis ji teikiama; antra, gavėjo dydžio⁴¹ ir santykinės svarbos rinkoje ir atitinkamos rinkos charakteristikų; trečia, neatsakingo elgesio rizikos problemų, likusių po naštos pasidalijimo priemonių taikymo.

91. Taikant pirmąjį kriterijų valstybės pagalbos suma bus vertinama absoliučiąja verte ir atsižvelgiant į gavėjo turtą bei visos rinkos dydį. Vertindama pagalbos pobūdį, Komisija, be kita ko, svarstys, ar pagalba teikiama už tinkamą *ex ante* atlygį.
92. Taikant 91 punktą, atlygis už restruktūrizavimo pagalbą, teikiamą paskolų ir garantijų forma, bus laikomas tinkamu, jei jis atitiks 60 punkte nustatytus atlygio už sanavimo pagalbą reikalavimus. Atlygis už pagalbą, teikiamą kapitalo injekcijų forma, bus laikomas tinkamu, jeigu kapitalas bus pasirašytas su pakankamai didele nuolaida nuo kotiruojamos rinkos kainos (arba apytikrės lygiavertės kainos nekotiruojamųjų bendrovių atveju)⁴² iškart prieš kapitalo injekcijos paskelbimą, laikantis rinkos praktikos. Jeigu atitinkama valstybė narė neįrodo kitaip, Komisija darys prielaidą, kad atlygis dotacijų forma teikiamai pagalbai yra netaikomas, todėl tais atvejais, kai naudojamos dotacijos, reikės imtis didesnio masto konkurencijos priemonių.
93. Taikydama antrąjį kriterijų, Komisija nagrinės gavėjo dydį ir santykinę svarbą rinkoje (-ose) prieš restruktūrizavimą ir po jo ir įvertins tikėtiną pagalbos poveikį tose rinkose, palyginti su tikėtinu rezultatu tuo atveju, jei valstybės pagalba nebūtų teikiama. Siekiant užtikrinti, kad būtų išsaugota veiksminga konkurencija, priemonės bus rengiamos atsižvelgiant į rinkos charakteristikas⁴³.
94. Taikydama trečiąjį kriterijų, Komisija vertins, ar naštos pasidalijimas atitinka 3.5.2 skirsnio reikalavimus. Į visus nukrypimus nuo tų reikalavimų bus atsižvelgta siekiant nustatyti tinkamą konkurencijos iškraipymų ribojimo priemonių mastą.
95. Kadangi restruktūrizavimo veikla gali sukelti grėsmę vidaus rinkai, palankiai bus vertinamos konkurencijos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad nacionalinės rinkos išliktų atviros ir palankios konkurencijai.
96. Konkurencijos iškraipymų ribojimo priemonės neturėtų kelti grėsmės gavėjo gyvybingumo atkūrimo perspektyvoms (taip gali atsitikti tada, kai priemonės įgyvendinimo sąnaudos yra labai didelės arba, išskirtiniais atitinkamos valstybės narės tinkamai pagrįstais atvejais, kai dėl priemonės gavėjo veiklos mastas sumažėja taip, kad kyla grėsmė, kad jo gyvybingumas nebus atkurtas) ir neturėtų pakenkti vartotojams ir konkurencijai.
97. Pagalba restruktūrizavimo socialinėms sąnaudoms padengti, kaip apibūdinta 33–36 punktuose, turi būti aiškiai nurodyta restruktūrizavimo plane, nes į pagalbą socialinėms priemonėms, kurios išskirtinai skirtos atleistiems darbuotojams, nebus atsižvelgiama nustatant konkurencijos priemonių mastą. Gindama bendrus interesus, Komisija pasirūpins, kad įgyvendinant restruktūrizavimo planą, restruktūrizavimo

⁴¹ Todėl Komisija taip pat gali atsižvelgti į tai, ar gavėjas yra vidutinė ar didelė įmonė.

⁴² Jeigu kapitalo injekcija vykdoma skelbiant teisių emisiją, ši kaina turėtų būti patikslinta atsižvelgiant į teisių emisijos rezultata.

⁴³ Visų pirma gali būti atsižvelgiama į koncentracijos lygį, pajėgumų suvaržymus, pelningumo lygį, kliūtis patekti į rinką ir plėstis.

socialinis poveikis valstybėse narėse, išskyrus tą, kuri teikia pagalbą, būtų kuo mažesnis.

98. Konkurencijos iškraipymų ribojimo priemonės gali turėti neproporcingą poveikį mažosioms įmonėms, visų pirma dėl tokių priemonių įgyvendinimo naštos ir sunkumų nustatant verslo dalis, kurios gali būti parduotos nekeliant grėsmės gyvybingumui. Todėl tokios priemonės paprastai nebus taikomos mažosioms įmonėms, nebent konkretaus sektoriaus valstybės pagalbos taisyklėse yra numatyta kitaip. Tačiau mažosios įmonės paprastai neturėtų didinti savo pajėgumų restruktūrizavimo laikotarpiu.

3.6.3. *Ankstesnės neteisėtos pagalbos gavėjai*

99. Jei anksčiau buvo suteikta neteisėta pagalba sunkumų patiriančiai įmonei, kurios atžvilgiu Komisija priėmė neigiamą sprendimą, nurodydama susigrąžinti pagalbą, ir jei gauta pagalba nebuvo susigrąžinta pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999⁴⁴ 14 straipsnį, vertinant tai pačiai įmonei planuojamą teikti sanavimo pagalbą, restruktūrizavimo pagalbą arba laikiną restruktūrizavimo paramą, visų pirma atsižvelgiama į anksčiau suteiktos pagalbos ir naujosios pagalbos suminį poveikį ir, antra, į tai, kad anksčiau suteikta pagalba nebuvo grąžinta⁴⁵.

3.6.4. *Konkrečios sąlygos, nustatomos patvirtinant pagalbą*

100. Komisija gali nustatyti sąlygas ir įpareigojimus, kurie, jos manymu, yra būtini užtikrinti, kad teikiant pagalbą konkurencija nebūtų iškraipoma taip, kad prieštarautų bendram interesui, jeigu atitinkama valstybė narė neįsipareigojo priimti tokių nuostatų. Pavyzdžiui, ji gali reikalauti, kad valstybė narė imtųsi tam tikrų priemonių, nustatytų tam tikrus įpareigojimus gavėjui arba neteiktų kitų rūšių pagalbos gavėjui restruktūrizavimo laikotarpiu.

3.7. **Skaidrumas**

101. Valstybės narės centrinėje interneto svetainėje arba bendroje interneto svetainėje, per kurią gaunama informacija iš kelių interneto svetainių (pvz., regioninių interneto svetainių), privalo skelbti bent šią informaciją apie valstybės pagalbos schemas, apie kurias pranešta: visą pagalbos schemas, apie kurią pranešama, ir jos įgyvendinimo nuostatų tekstą, pagalbą teikiančią instituciją, atskirų gavėjų pavadinimus, kiekvienam gavėjui teikiamos pagalbos formą (visų pirma pagalbos priemonę) ir sumą, regioną (NUTS II lygiu), kuriame gavėjas yra įsikūręs, ir pagrindinį ekonomikos sektorių, kuriame gavėjas vykdo veiklą (NACE grupės lygiu). Šie reikalavimai taip pat taikomi *mutatis mutandis ad hoc* pagalbai. Tokia informacija turi būti skelbiama po to, kai priimamas sprendimas suteikti pagalbą, ir saugoma bent 10 metų, su ja be jokių apribojimų gali susipažinti visuomenė⁴⁶.

4. **RESTRUKTŪRIZAVIMO PAGALBA REMIAMOSE VIETOVĖSE**

102. Remiantis Sutarties 174 straipsniu ekonominė ir socialinė sanglauda yra prioritetas Europos Sąjungos tikslas, o 175 straipsnyje nustatyta, kad visos kitos politikos

⁴⁴ Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999 3 27, p. 1) su vėlesniais pakeitimais.

⁴⁵ 1997 m. gegužės 15 d. Sprendimas *Textilwerke Deggendorf / Komisija ir kt.*, C-355/95 P, Rink. p. I-2549.

⁴⁶ Ši informacija turėtų būti reguliariai (pvz., kas šešis mėnesius) atnaujinama ir pateikiama nepatentuotais formatais.

kryptys turi padėti siekti šio tikslo⁴⁷, Komisija, vertindama restruktūrizavimo pagalbą remiamose vietovėse, turi atsižvelgti į regionų vystymosi poreikius. Tačiau tai, kad sunkumų patirianti įmonė yra remiamoje vietovėje, nereiškia, kad galima atlaidžiai vertinti restruktūrizavimo pagalbą: vidutiniu ar ilguoju laikotarpiu ji nepadeda regionui dirbtinai išsaugoti bendrovių. Be to, siekiant skatinti regionų vystymąsi, regionai yra skatinami naudoti savo išteklius taip, kad būtų greitai vystoma gyvybinga ir tvari veikla. Galiausiai, konkurencijos iškreipimai turi būti kuo mažesni net jei pagalba yra teikiama įmonėms remiamose vietovėse. Šiomis aplinkybėmis būtina atsižvelgti į galimą žalingą šalutinį poveikį, kuris galėtų pasireikšti atitinkamoje vietovėje ir kitose remiamose vietovėse.

103. Taigi 3 skyriuje išvardyti kriterijai taip pat turi būti taikomi remiamoms vietovėms, net kai svarstomi regionų vystymosi poreikiai. Jeigu konkretaus sektoriaus valstybės pagalbos taisyklėse nustačius kitaip, remiamose vietovėse 3.6.2 skirsnio nuostatas dėl konkurencijos iškreipimų ribojimo priemonių Komisija vis dėlto taikys taip, kad būtų apribotas neigiamas sisteminis poveikis regionui. Tai darydama, ji visų pirma gali sušvelninti reikalavimus dėl pajėgumų arba rinkos dalies sumažinimo. Tokiais atvejais bus atskiriamos vietovės, atitinkančios regioninės pagalbos teikimo reikalavimus pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies a punktą, ir vietovės, atitinkančios tokios pagalbos teikimo reikalavimus pagal 107 straipsnio 3 dalies c punktą, siekiant atsižvelgti į didesnes pirmųjų vietovių regionines problemas. Jeigu tai reikalinga dėl konkrečių remiamos vietovės aplinkybių, pvz., jeigu gavėjui labai sunku gauti papildomą finansavimą iš rinkos dėl jo vietos remiamoje vietovėje, Komisija gali sutikti, kad įnašas būtų [mažesnis už pagalbos sumą, kai taikomas 65 punktas] [mažesnis už 50 % restruktūrizavimo išlaidų, kai taikomas 67 punktas].

5. PAGALBA SUNKUMŲ PATIRIANTIEMS VESP TEIKĖJAMS

104. Vertindama valstybės pagalbą sunkumų patiriantiems VESP teikėjams, Komisija atsižvelgs į konkretų VESP pobūdį, visų pirma į poreikį užtikrinti nenutrūkstamą paslaugų teikimą pagal Sutarties 106 straipsnio 2 dalį.
105. VESP teikėjams gali prireikti valstybės pagalbos, kad jie galėtų toliau teikti VESP tokiomis sąlygomis, kurios yra suderinamos su jų ilgalaikiu gyvybingumu. Todėl taikant 49 punktą, ilgalaikio gyvybingumo atkūrimas gali būti grindžiamas prielaida, kad prieš restruktūrizavimą arba per jį sudaryto pavedimo laikotarpiu bus galima gauti valstybės pagalbą, atitinkančią suderinamumo reikalavimus, nustatytus Europos Sąjungos bendrosiose nuostatose dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma⁴⁸ (VESP bendrosios nuostatos), Komisijos sprendime dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, skiriamai kompensacijos už viešąją paslaugą forma⁴⁹ (VESP sprendimas), arba Reglamente (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto

⁴⁷ Sutarties 175 straipsnyje, be kita ko, nustatyta, kad „nustatant bei įgyvendinant Sąjungos politikos kryptis ir veiksmus bei kuriant vidaus rinką atsižvelgiama į 174 straipsnyje išdėstytus tikslus ir prisidedama prie jų siekimo“.

⁴⁸ Komisijos komunikatas „Europos Sąjungos bendrosios nuostatos dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma“ (2011 m.), OL C 8, 2012 I 11, p. 15.

⁴⁹ 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimas dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, OL L 7, 2012 I 11, p. 3.

viešųjų paslaugų⁵⁰, arba Reglamente (EB) Nr. 1008/2008⁵¹ ir Aviacijos gairėse⁵², arba Tarybos reglamente (EEB) Nr. 3577/92⁵³ ir Jūrų transporto gairėse⁵⁴.

106. [JEIGU PASIRINKTA 1 NAŠTOS PASIDALIJIMO GALIMYBĖ: Jeigu Komisija vertins pagalbą sunkumų patiriantiems VESP teikėjams pagal šias gaires, ji atsižvelgs į visą atitinkamo teikėjo gautą valstybės pagalbą, įskaitant visas kompensacijas už su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų vykdymą. Kadangi kompensacija už viešąją paslaugą gali sudaryti didelę dalį įprastų VESP teikėjų pajamų, taip apskaičiuota pagalbos suma gali būti labai didelė, palyginti su gavėjo dydžiu, ir valstybei tenkanti našta restruktūrizuojant gavėją gali būti perdėta. Todėl nustatydamą naštos pasidalijimą pagal 3.5.2 skirsnį, Komisija neatsižvelgs į tas kompensacijas už viešąją paslaugą, kurios atitinka suderinamumo reikalavimus, nustatytus VESP bendrosiose nuostatose, VESP sprendime arba Reglamente (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų arba Reglamente (EB) Nr. 1008/2008 ir Aviacijos gairėse arba Tarybos reglamente (EEB) Nr. 3577/92 ir Jūrų transporto gairėse.]
107. Kadangi VESP teikti yra būtinas turtas, gali būti nepraktiška reikalauti parduoti tokį turtą, kaip konkurencijos iškreipimų ribojimo priemonę, taikant 3.6.2 skirsnį. Tokiais atvejais Komisija gali reikalauti imtis alternatyvių priemonių ir jomis užtikrinti, kad konkurencija nebūtų iškreipyta prieštaraujant bendram interesui, visų pirma kuo greičiau nustatant sąžiningą atitinkamų VESP konkurenciją.
108. Jeigu VESP teikėjas negali įvykdyti šiose gairėse nustatytų sąlygų, atitinkama pagalba negali būti laikoma suderinama. Tačiau tokiais atvejais Komisija gali leisti išmokėti tokią pagalbą, jeigu tai būtina VESP tęstinumui užtikrinti. Komisija leis teikti pagalbą tik tada, jeigu atitinkama valstybė narė, remdamasi objektyviais pagrindais, įrodys, kad pagalbos suma ir trukmė tikrai neviršija sumos ir trukmės, būtinos tam, kad būtų galima pavesti paslaugą naujam teikėjui.

6. PAGALBOS SCHEMAS, SUSIJUSIOS SU MAŽESNĖMIS PAGALBOS SUMOMIS IR MAŽESNIAIS GAVĖJAIMS

6.1. Bendrosios sąlygos

109. Komisija gali leisti taikyti schemas, kuriomis numatoma teikti nedideles sanavimo pagalbos, restruktūrizavimo pagalbos arba laikinos restruktūrizavimo paramos sumas MVĮ arba mažesnėms valstybės įmonėms⁵⁵. Vadovaujantis toliau pateiktomis

⁵⁰ 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų, panaikinantys reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir Nr. 1107/70, OL L 315, 2007 12 3, p. 1.

⁵¹ 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių, OL L 293, 2008 10 31, p. 3–20, 16 ir 18 straipsniai.

⁵² Komisijos komunikatas „Bendrijos gairės dėl oro uostų finansavimo ir valstybės pagalbos oro transporto bendrovių veiklai iš regioninių oro uostų pradėti“, OL C 312, 2005 12 9, p. 1–14.

⁵³ 1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos Reglamentas (EEB) Nr. 3577/92, taikantis laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas), OL L 364, 1992 12 12, p. 7–10.

⁵⁴ Komisijos komunikatas C(2004) 43 „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos jūrų transportui“, OL C 13, 2004 1 17, p. 3–12.

⁵⁵ Šiose gairėse terminas „mažesnės valstybės įmonės“ – įmonės, kurios būtų laikomos mažosiomis arba vidutinėmis įmonėmis pagal Komisijos rekomendaciją (EB) Nr. 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36), tačiau 25 % arba daugiau jų kapitalo arba

konkrečiomis nuostatomis, tokių schemų suderinamumas bus vertinamas atsižvelgiant 3 skyriuje nustatytas sąlygas. Komisijai turi būti atskirai pranešama apie pagalbą, kuri teikiama pagal schemą ir kuri netenkina nors vienos iš minėtų sąlygų, ir ji tokią pagalbą turi patvirtinti iš anksto.

110. Schemose turi būti nurodyta didžiausia pagalbos suma, kurią galima suteikti vienai įmonei, kai tokia pagalba sudaro sanavimo pagalbos, restruktūrizavimo pagalbos arba laikinos restruktūrizavimo paramos operacijos dalį, įskaitant atvejus, kai planas yra pakeičiamas. Komisijai turi būti atskirai pranešama apie visus nustatytą sumą viršijančius pagalbos atvejus. Didžiausia bendra pagalbos suma vienai įmonei negali viršyti 5 mln. EUR, įskaitant pagalbą, gautą iš kitų šaltinių ar pagal kitas schemas.
111. Jei konkretaus sektoriaus valstybės pagalbos taisyklėse nenustatyta kitaip, apie pagalbą, skiriamą pagal schemas, patvirtintas nuo šių gairių įsigaliojimo dienos, nereikės atskirai pranešti tik jei atitinkama įmonė atitinka bent vieną iš 21 punkte nurodytų kriterijų. Apie pagalbą nė vieno iš šių kriterijų neatitinkančioms įmonėms turi būti atskirai pranešama Komisijai, kad ji galėtų įvertinti, ar tos įmonės gali būti laikomos sunkumų patiriančiomis įmonėmis.
112. Valstybės narės taip pat privalo atskirai pranešti Komisijai apie priemones, kai viena įmonė perima kitos įmonės turtą, o pastaroji jau yra gavusi sanavimo pagalbą, restruktūrizavimo pagalbą arba laikiną restruktūrizavimo paramą.
113. Komisija gali reikalauti, kad valstybės narės sumažintų tam tikrų schemų taikymo laikotarpį (paprastai iki ketverių metų arba mažiau) ir atliktų tų schemų vertinimą.
114. Vertinti reikės tas schemas, kurių iškraipomasis poveikis gali būti labai didelis, t. y. kai yra rizika, kad bus labai iškraipyta konkurencija, jei jų įgyvendinimas nebus laiku peržiūrėtas.
115. Atsižvelgiant į tikslus ir siekiant išvengti neproporcingos naštos mažesnius pagalbos projektus vykdančioms valstybėms narėms, ši nuostata taikoma tik toms pagalbos schemoms, kurių pagalbos biudžetai dideli, kurios turi naujoviškų bruožų ar kuriomis numatomi dideli rinkų, technologijų ar reglamentavimo pokyčiai. Vertinimą turi atlikti nuo valstybės pagalbą teikiančios institucijos nepriklausantis ekspertas, remdamasis bendra metodika⁵⁶, ir vertinimas turi būti viešinamas. Vertinimas pateikiamas Komisijai laiku, kad ji galėtų įvertinti galimą pagalbos schemas galiojimo pratęsimą, ir bet kuriuo atveju – pasibaigus schemas galiojimui. Tikslu vertinimo aprėptis ir jo atlikimo būdas bus nustatyti sprendime dėl pagalbos priemonės patvirtinimo. Rengiant vėlesnes pagalbos priemones, kurių tikslas panašus, turi būti atsižvelgiama į vertinimo rezultatus.

6.2. Sanavimo pagalbos schemų tvirtinimo sąlygos

116. Sanavimo pagalbos schemas turi atitikti 3 skyriuje nurodytas sąlygas. 57(d) punkte nurodytos sąlygos bus laikomos įvykdytomis, jeigu sanavimo pagalba teikiama ne ilgesnį kaip šešių mėnesių laikotarpį, per kurį turi būti atlikta gavėjo padėties analizė. Iki to laikotarpio pabaigos valstybė narė turi patvirtinti įmonės restruktūrizavimo arba likvidavimo planą arba pagalbos gavėjo pareikalauti grąžinti paskolą ir pagalbą, atitinkančią rizikos priedą.

balsavimo teisių tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja, kartu ar atskirai, viena ar kelios viešosios įstaigos.

⁵⁶

Tokią bendrą metodiką gali nustatyti Komisija.

6.3. Restruktūrizavimo pagalbos schemų tvirtinimo sąlygos

117. Komisija leis taikyti restruktūrizavimo pagalbos schemas tik tuo atveju, jeigu pagalbą ketinama teikti tik jei įvykdomos 3 skyriuje nurodytos sąlygos, visų pirma jei gavėjas visiškai įgyvendina restruktūrizavimo planą, kuris atitinka tas sąlygas ir kurį patvirtino atitinkama valstybė narė. [JEIGU PASIRINKTA 1 NAŠTOS PASIDALIJIMO GALIMYBĖ: Vertinant, ar laikomasi 65 punkte nurodytų reikalavimų, įnašai į restruktūrizavimą bus laikomi tinkamais, jeigu jų suma yra bent jau tokia pati, kaip nominali pagalbos suma.]

6.4. Laikinos restruktūrizavimo paramos schemų MVĮ tvirtinimo sąlygos

118. Laikinos restruktūrizavimo paramos schemas turi atitikti 3 skyriuje nurodytas sąlygas.

7. PROCEDŪROS

7.1. Sanavimo pagalbos pagreitinta procedūra

119. Komisija kiek galėdama stengsis per vieną mėnesį priimti sprendimą dėl sanavimo pagalbos, kuri atitinka visas 3 skyriuje nurodytas sąlygas ir visus šiuos reikalavimus:
- atitinkama įmonė atitinka bent vieną iš kriterijų, nurodytų 21 punkte;
 - sanavimo pagalba negali būti didesnė už sumą, apskaičiuotą pagal 1 priede nurodytą formulę, ir neviršija 10 mln. EUR;
 - pagalba neteikiama 75(b) arba (c) punktuose minėtais atvejais.

7.2. Laikinos restruktūrizavimo paramos MVĮ pagreitinta procedūra

120. Komisija kiek galėdama stengsis per vieną mėnesį priimti sprendimą dėl laikinos restruktūrizavimo paramos, kuri atitinka visas 3 skyriuje nurodytas sąlygas ir visus šiuos reikalavimus:
- atitinkama įmonė atitinka bent vieną iš kriterijų, nurodytų 21 punkte;
 - laikina restruktūrizavimo parama negali būti [du] [tris] kartus didesnė už sumą, apskaičiuotą pagal 1 priede nurodytą formulę, ir neviršija 10 mln. EUR;
 - pagalba neteikiama 75(b) arba (c) punktuose minėtais atvejais.

7.3. Su restruktūrizavimo planais susijusios procedūros

7.3.1. Restruktūrizavimo plano įgyvendinimas

121. Gavėjas turi įgyvendinti visą restruktūrizavimo planą ir įvykdyti visus kitus Komisijos sprendime dėl pagalbos patvirtinimo nurodytus įpareigojimus. Bet kokį plano ar kitų įpareigojimų nevykdymą Komisija laikys netinkamu pagalbos naudojimu, nedarydama poveikio Reglamento (EB) Nr. 659/1999 23 straipsniui ir galimybei pateikti ieškinį Teisingumo Teisme pagal Sutarties 108 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą.
122. Jei restruktūrizavimo operacijos trunka keletą metų ir joms skirtos didelės pagalbos sumos, Komisija gali pareikalauti, kad restruktūrizavimo pagalba būtų išmokama dalimis ir kiekviena dalis būtų išmokėta:
- prieš kiekvieną mokėjimą gavus patvirtinimą apie sėkmingą kiekvieno restruktūrizavimo plano etapo įgyvendinimą laikantis suplanuotų terminų; arba

- b) prieš kiekvieną mokėjimą patikrinus, ar planas įgyvendinamas sėkmingai, ir pritarus mokėjimui.

7.3.2. *Restruktūrizavimo plano pakeitimas*

123. Jeigu restruktūrizavimo pagalba yra patvirtinama, atitinkama valstybė narė restruktūrizavimo laikotarpiu gali paprašyti Komisijos pritarti restruktūrizavimo plano ir pagalbos sumos pakeitimams. Komisija gali sutikti su tokiais pakeitimais, jei jie atitinka šias sąlygas:

- a) pakeistame plane vis tiek turi būti numatytas gyvybingumo atkūrimas per pagrįstą laikotarpį;
- b) jeigu padidinama pagalbos suma, atitinkamai turi būti padidintas našos pasidalijimas ir (arba) pirmiau nustatytos konkurencijos priemonės turi būti išplėstos;
- c) jei siūlomos konkurencijos priemonės yra mažesnės už pirmiau nustatytas konkurencijos priemones, pagalbos suma turi būti atitinkamai sumažinta;
- d) nauji konkurencijos priemonių įgyvendinimo terminai, palyginti su pirmiau patvirtintais terminais, gali būti atidedami tik dėl priežasčių, kurių gavėjas ar valstybė narė nekontroliuoja: jei taip nėra, pagalbos suma turi būti atitinkamai sumažinta.

124. Jei sušvelninamos Komisijos nustatytos sąlygos arba valstybės narės įsipareigojimai, pagalbos suma turi būti atitinkamai sumažinta arba gali būti nustatomos kitos sąlygos.

125. Jei valstybė narė pakeičia patvirtintą restruktūrizavimo planą apie tai tinkamai nepranešusi Komisijai arba jei gavėjas nukrypsta nuo patvirtinto restruktūrizavimo plano, Komisija pradės procedūrą pagal Sutarties 108 straipsnio 2 dalį, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 659/1999 16 straipsnyje (netinkamas pagalbos taikymas), nedarydama poveikio Reglamento (EB) Nr. 659/1999 23 straipsniui ir galimybei pateikti ieškinį Teisingumo Teisme pagal Sutarties 108 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą.

7.3.3. *Būtinybė informuoti Komisiją apie gavėjui restruktūrizavimo laikotarpiu suteiktą pagalbą*

126. Jei pagal šias gaires nagrinėjama didelei ar vidutinei įmonei suteikta restruktūrizavimo pagalba, bet kokios kitos pagalbos teikimas restruktūrizavimo laikotarpiu net ir pagal jau patvirtintą schemą, gali turėti įtakos Komisijos vertinimui dėl reikiamų konkurencijos priemonių.

127. Pranešimuose dėl restruktūrizavimo pagalbos didelei ar vidutinei įmonei turi būti nurodoma visa kita pagalba, kurią ketinama teikti gavėjui restruktūrizavimo laikotarpiu, nebent jai taikoma *de minimis* taisyklė arba išimties reglamentai. Komisija, vertindama restruktūrizavimo pagalbą, atsižvelgia į tokią pagalbą.

128. Komisijai atskirai turi būti pranešama apie visą didelei arba vidutinei įmonei restruktūrizavimo laikotarpiu faktiškai suteiktą pagalbą, įskaitant pagal patvirtintą schemą teikiamą pagalbą, jeigu apie ją Komisijai nebuvo pranešta, kai ji priėmė sprendimą dėl restruktūrizavimo pagalbos.

129. Komisija užtikrina, kad teikiant pagalbą pagal patvirtintas schemas nebūtų išvengiama šių gairių reikalavimų.

8. ATASKAITŲ TEIKIMAS IR STEBĖSENA

130. Pagal Tarybos reglamente (EB) Nr. 659/1999 ir [2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančiame Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles]⁵⁷ nustatytus reikalavimus valstybės narės Komisijai turi teikti metines ataskaitas. Šios metinės ataskaitos bus skelbiamos Komisijos svetainėje.
131. Priimdama sprendimą pagal šias gaires, Komisija gali nustatyti papildomus įpareigojimus teikti su suteikta pagalba susijusias ataskaitas, kad galėtų patikrinti, ar laikomasi pagalbos priemonę patvirtinančio sprendimo. Tam tikrais atvejais Komisija gali reikalauti, kad būtų paskirtas už stebėseną atsakingas patikėtinis, už verslo pardavimą atsakingas patikėtinis arba abu, siekiant užtikrinti atitiktį visoms sąlygoms ir pareigoms, kuriomis remiantis pagalba buvo patvirtinta.

9. TINKAMOS PRIEMONĖS PAGAL 108 STRAIPSNIO 1 DALĮ

132. Pagal Sutarties 108 straipsnio 1 dalį Komisija atskiru raštu siūlys, kad valstybės narės priimtų tinkamas priemones, kaip nurodyta 133–134 punktuose, dėl galiojančių pagalbos schemų. Komisija naujas schemas tvirtins tik tada, jei bus laikomasi šių nuostatų.
133. Komisijos pasiūlymą priėmusios valstybės narės privalo per šešis mėnesius suderinti galiojančias pagalbos schemas, kurios bus taikomos po [1 data], su šiomis gairėmis.
134. Gavusios minėtąjį raštą, kuriame siūlomos tinkamos priemonės, valstybės narės per vieną mėnesį privalo nurodyti sutinkančios su šiomis tinkamomis priemonėmis.

10. TAIKYMO DATA IR TRUKMĖ

135. Šias gaires Komisija taikys nuo [1 data] iki [2 data].
136. Iki [1 data] Komisijos užregistruoti pranešimai bus nagrinėjami atsižvelgiant į pranešimo metu galiojančius kriterijus.
137. Komisija nagrinės be jos leidimo suteiktos ir dėl to Sutarties 108 straipsnio 3 dalį pažeidžiančios sanavimo arba restruktūrizavimo pagalbos suderinamumą su vidaus rinka, remdamasi šiomis gairėmis, jeigu dalis pagalbos arba visa pagalba suteikta po šių gairių paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.
138. Visais kitais atvejais vertinimą ji atliks remdamasi gairėmis, kurios galiojo pagalbos suteikimo metu.
139. Nepaisydama 136–138 punktų nuostatų, Komisija, nagrinėdama pagalbą sunkumų patiriantiems VESP teikėjams, 5 skyriaus nuostatas taikys nuo [1 data], neatsižvelgdama į tai, kada apie tą pagalbą pranešta arba kada ji suteikta.

⁵⁷ [OL L 140, 2004 4 30, p. 1 su vėlesniais pakeitimais].

1 PRIEDAS. Formulė⁵⁸, pagal kurią apskaičiuojama didžiausia sanavimo pagalbos arba laikinos restruktūrizavimo paramos suma šešių mėnesių laikotarpiu, kad būtų taikoma pagreitinta procedūra

$$\frac{EBIT_t + depreciation_t - (working\ capital_t - working\ capital_{t-1})}{2}$$

Formulė grindžiama gavėjo veiklos rezultatais (EBIT – pajamos neatskaičius palūkanų ir mokesčių), užfiksuotais prieš metus iki pagalbos skyrimo arba pranešimo apie tokią pagalbą (pažymėta t). Prie šios sumos vėl pridedamas nuvertėjimas. Tada iš bendros sumos reikia atimti apyvartinio kapitalo pokyčius. Apyvartinio kapitalo pokytis apskaičiuojamas kaip paskutinių pasibaigusių ataskaitinių laikotarpių trumpalaikio turto ir trumpalaikių įsipareigojimų skirtumas⁵⁹. Panašiai, visus atidėjinius veiklos rezultatų lygmeniu reikės aiškiai nurodyti ir į rezultatą tokie atidėjiniai neįtraukiami.

Formulės tikslas – įvertinti gavėjo neigiamus grynujų pinigų srautus metais prieš pagalbos paraišką (arba iki pagalbos skyrimo tuo atveju, kai apie pagalbą nepranešama). Pusės šios sumos turėtų užtekti, kad gavėjas išlaikytų verslą šešis mėnesius. Todėl pagal formulę gautas rezultatas turi būti dalijamas iš 2.

Šią formulę galima taikyti tik tada, kai rezultatas yra neigiama suma. Jei rezultatas yra teigiamas, reikės pateikti išsamų paaiškinimą ir juo įrodyti, kad gavėjas yra sunkumų patirianti įmonė, kaip apibrėžta 21 ir 22 punktuose.

⁵⁸ Prie EBIT reikia vėl pridėti nuvertėjimą tuo pačiu laikotarpiu ir apyvartinio kapitalo pokyčius per dvejų metų laikotarpį (metų prieš paraišką ir metų prieš tuos metus), padalytus iš dviejų, siekiant nustatyti sumą per šešis mėnesius.

⁵⁹ Trumpalaikis turtas: likvidžios lėšos, gautinos sumos (klientų ir skolininkų sąskaitos), kitas trumpalaikis turtas ir iš anksto apmokėtos sąnaudos, atsargos. Trumpalaikiai įsipareigojimai: finansinės skolos, mokėtinos prekybos sąskaitos (tiekėjų ir kreditorių sąskaitos) ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai, atidėtos pajamos, kiti sukaupti įsipareigojimai, mokestiniai įsipareigojimai.

Pavyzdys.

Pajamos neatskaičius palūkanų ir mokesčių (mln. EUR)	(12)	
Nuvertėjimas (mln. EUR)	2	
Balansas (mln. EUR)	t m. gruodžio 31 d.	t-1 m. gruodžio 31 d.
<i>Trumpalaikis turtas</i>		
Pinigai arba ekvivalentai	10	5
Gautinos sumos	30	20
Atsargos	50	45
Iš anksto apmokėtos išlaidos	20	10
Kitas trumpalaikis turtas	20	20
Iš viso trumpalaikio turto	130	100
<i>Trumpalaikiai įsipareigojimai</i>		
Mokėtinos sumos	20	25
Sukauptos išlaidos	15	10
Atidėtos pajamos	5	5
Iš viso trumpalaikių įsipareigojimų	40	40
Apyvartinis kapitalas	90	60
Apyvartinio kapitalo pokytis	30	

$[-12 + 2 - 30] / 2 = -20$ mln. EUR.

Kadangi pagal formulę gautas rezultatas yra didesnis nei 10 mln. EUR, 119 ir 120 punktuose aprašyta pagreitinata procedūra negali būti taikoma. Be to, remiantis šiuo pavyzdžiu, jeigu sanavimo pagalbos suma viršija 20 mln. EUR arba laikinos restruktūrizavimo paramos suma

viršija [40 mln. EUR] [60 mln. EUR], valstybė narė turėtų pateikti paaiškinimą, kaip nustatyti gavėjo būsimieji pinigų srauto poreikiai ir pagalbos suma.

2 PRIEDAS. Orientacinis restruktūrizavimo plano pavyzdys

Šiame priede nustatytas orientacinis restruktūrizavimo plano turinys, kad valstybės narės ir Komisija galėtų kuo veiksmingiau rengti ir peržiūrėti restruktūrizavimo planus.

Toliau pateikta informacija nedaromas poveikis išsamesniems gairėse nustatytiems reikalavimams dėl restruktūrizavimo plano turinio ir kitų dalykų, kuriuos turi įrodyti atitinkama valstybė narė.

140. Gavėjo aprašymas
141. Rinkos (-ų), kurioje (-iose) gavėjas veikia, aprašymas
142. Socialinių sunkumų, kurių siekiama išvengti teikiant pagalbą, arba rinkos nepakankamumo, kurį siekiama pašalinti, įrodymas, palyginimas su patikimu alternatyviu scenarijumi tuo atveju, jei valstybės pagalba nebūtų teikiama, parodant, kaip to alternatyvaus scenarijaus atveju atitinkamas (-i) tikslas (-ai) nebūtų pasiekti arba būtų pasiekti tik iš dalies
143. Gavėjo sunkumų šaltinių aprašymas (įskaitant gavėjo verslo modelio arba įmonės valdymo sistemos trūkumų vaidmens sukeltą tuos sunkumus vertinimą ir tai, ar tų sunkumų buvo galima išvengti vadovybei laiku imantis tinkamų veiksmų) ir SSGG analizė
144. Galimų planų išspręsti gavėjo problemas aprašymas ir tų planų palyginimas pagal reikiamą valstybės pagalbos sumą ir numatomus tų planų rezultatus
145. Valstybės intervencijos aprašymas, išsamus kiekvienos valstybės priemonės aprašymas (įskaitant kiekvienos priemonės formą, sumą ir atlygį) ir įrodymas, kad pasirinktos valstybės pagalbos priemonės yra tinkamos problemoms, kurioms jos yra skirtos, spręsti
146. Pasirinkto plano įgyvendinimo proceso struktūra, siekiant atkurti gavėjo ilgalaikį gyvybingumą per pagrįstą laikotarpį (jis iš principo neturėtų viršyti trejų metų), įskaitant veiksmų terminus ir kiekvieno veiksmo sąnaudų apskaičiavimą
147. Verslo planas, kuriame nurodomos kitų penkerių metų finansinės perspektyvos ir įrodomas ilgalaikio gyvybingumo atkūrimas
148. Gyvybingumo atkūrimo įrodymas pagal pagrindinį ir pesimistinį scenarijų, pateikimas ir pagrindimas, remiantis naudojamų prielaidų rinkos tyrimu, ir jautrumo analizė
149. Siūlomos naštos pasidalijimo priemonės
150. Siūlomos konkurencijos iškraipymų ribojimo priemonės